

MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ w Płocku

INFORMACJA Z DZIAŁALNOŚCI

**MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W 2003 roku**

Czerwiec 2004 rok

DANE DEMOGRAFICZNE MIASTA

LUDNOŚĆ PŁOCKA - zameldowani na stałe (stan 31.XII.2003)

Ogółem	127 533
Mężczyźni	61 164
Kobiety	66 369
Powierzchnia	8806 ha/88,06 km ²
Zaludnienie na 1 km ²	1448

LUDNOŚĆ W PODZIALE NA WIEK – zameldowani na stałe stan na 31.XII.2003

Wiek przedprodukcyjny (0-17 lat)	25 536 tj. 20%
Wiek produkcyjny	85 340 tj. 66,9
Mężczyźni	42 795
Kobiety	42 795
Wiek mobilny (mężczyźni i kobiety 18-44 lata)	52 252
Wiek niemobilny (m. 45-64 lata, k-45-49 lat)	33 088
Mężczyźni	16 506
Kobiety	16 582
Wiek poprodukcyjny	16 657 tj. 13,1%

LUDNOŚĆ W PODZIALE NA WIEK – pobyt faktyczny stan na 31.XII.2003r

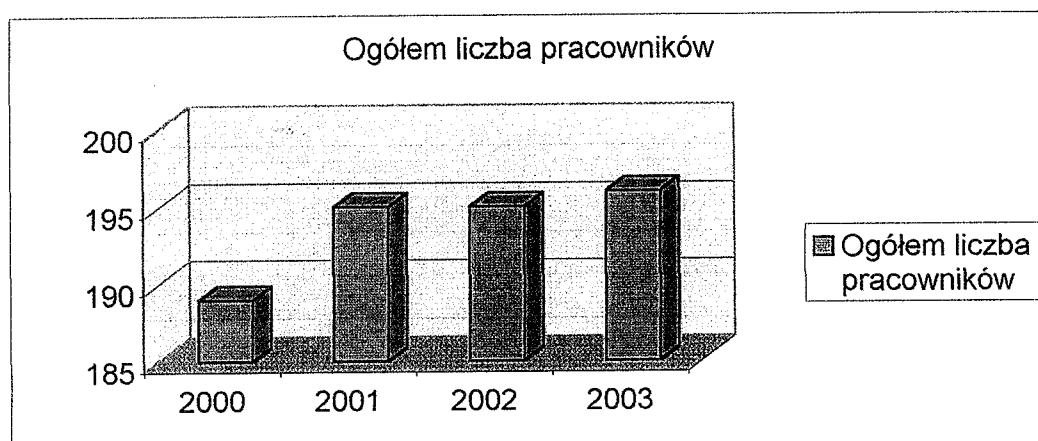
Ogółem	128 145 osób
Mężczyźni	61 546
Kobiety	66 599
Wiek przedprodukcyjny	25 588
Mężczyźni	13 079
Kobiety	12 509
Wiek produkcyjny	85 894
Mężczyźni	43 141
Kobiety	42 753
Wiek poprodukcyjny	16 663
Mężczyźni	5 325
Kobiety	11 337

Dane GUS. Departament Statystyki Społecznej.

I. ZATRUDNIENIE w MOPS

1. Wykształcenie pracowników MOPS

Liczba pracowników MOPS w stosunku do roku 2002 wzrosła tylko o 1 pracownika.

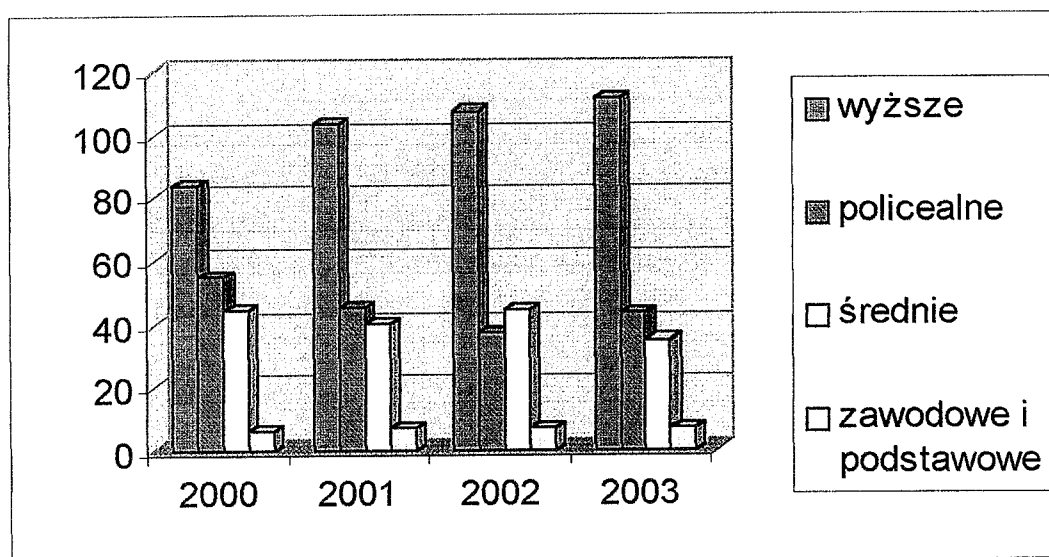
Poniższa tabela obrazuje ogólny stan wykształcenia załogi w latach 2000-2003
Tabela nr 1

lata	Ogółem pracownicy	Rodzaj wykształcenia			
		wyższe	policealne	średnie	Zawodowe i podstawowe
2000	189	84	55	44	6
2001	195	103	45	40	7
2002	195	107	37	44	7
2003	196	111	43	35	7

Przedstawione powyżej dane pokazują jak sukcesywnie załoga podwyższa wykształcenie wyższe zamieniając wykształcenie policealne i średnie. Nie zmienia się tylko stan pracowników posiadających wykształcenie podstawowe i zawodowe.

Tabela Nr 2. Wykształcenie załogi w roku 2003 wg podziału.

Zatrudnienie	Liczba osób	Z wykształceniem			
		wyższym	policealnym	średnim	Zaw. Podstaw.
Pracownicy socjalni w ROPS	66	34	30	2	-
Pracownicy administracji *	118	76	8	27	7
P.Z.Ds.OSN	5	4	1	-	-
OIK	12	12	-	-	-
Ośrodek Rehabilitacji Zawodowej i Społecznej	6	3	1	2	-
Świetlice Środowiskowe	19	16	2	1	-
Pracownicy usług specjalistycznych	12	1	5	6	-
Ogółem	196	111	43	35	7

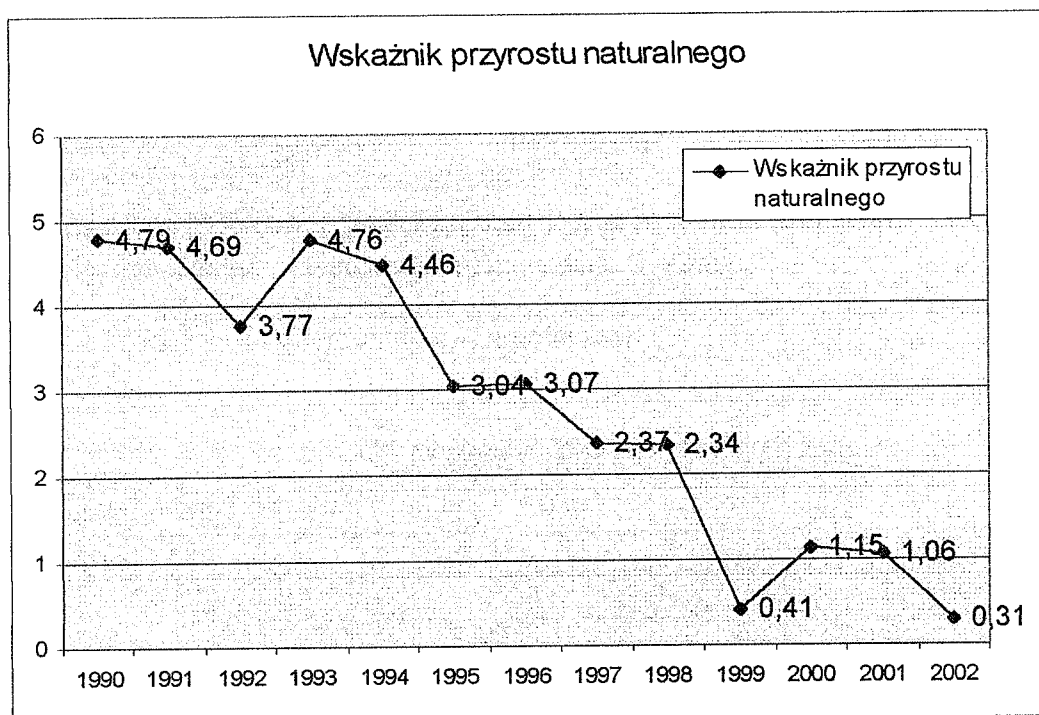

II. STRUKTURA LUDNOŚCIOWA PŁOCKA

Porównując liczby mieszkańców naszego miasta w latach 2002 i 2003 widzimy jak ulega ona zmniejszeniu. W ciągu roku uległa zmniejszeniu o 828 osoby. Taką samą tendencję widać w liczbie mieszkańców naszego kraju. W porównawczych latach ludność Polski zmniejszyła się o 452 osoby.

W latach 90-tych ludność Płocka maleje sukcesywnie a bezpośrednią przyczyną zjawiska jest spadek przyrostu naturalnego.

Za pomocą poniższego wykresu przedstawiam malejącą tendencję przyrostu naturalnego ludności miasta obrazowaną za pomocą wskaźników przyrostu.

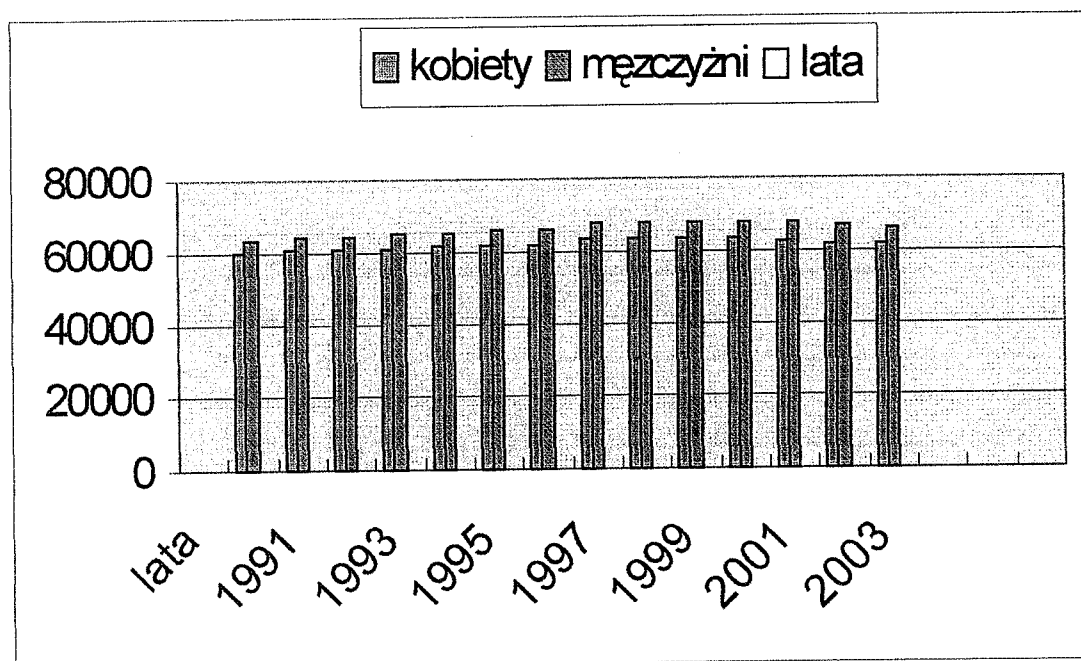
Malejącą tendencję przyrostu mieszkańców obrazuje powyższy wykres. Wykres kończy rok 2002, z uwagi na brak wskaźnika z roku 2003.

Tabela Nr. 3 Struktura ludności miasta Płocka wg. płci w latach 1990-2003

Mężczyźni	lata	Kobiety	Ogółem
59795	1990	63602	123398
60724	1991	64560	125317
60408	1992	64597	125005
60834	1993	65060	125894
61148	1994	65380	126528
61353	1995	65819	127174
61525	1996	66145	127670
62949	1997	67647	130596
63141	1998	67870	131011
62920	1999	67984	130904
62906	2000	67924	130830
62749	2001	67860	130609
61667*	2002*	66694*	128361*
61164**	2003**	66369**	127533**

*Źródło: Miejski Zeszyt Statystyczny Nr 10 na podstawie danych Narodowego Spisu Powszechnego przeprowadzonego w maju 2002 roku

** dane GUS. Departament Statystyki Społecznej

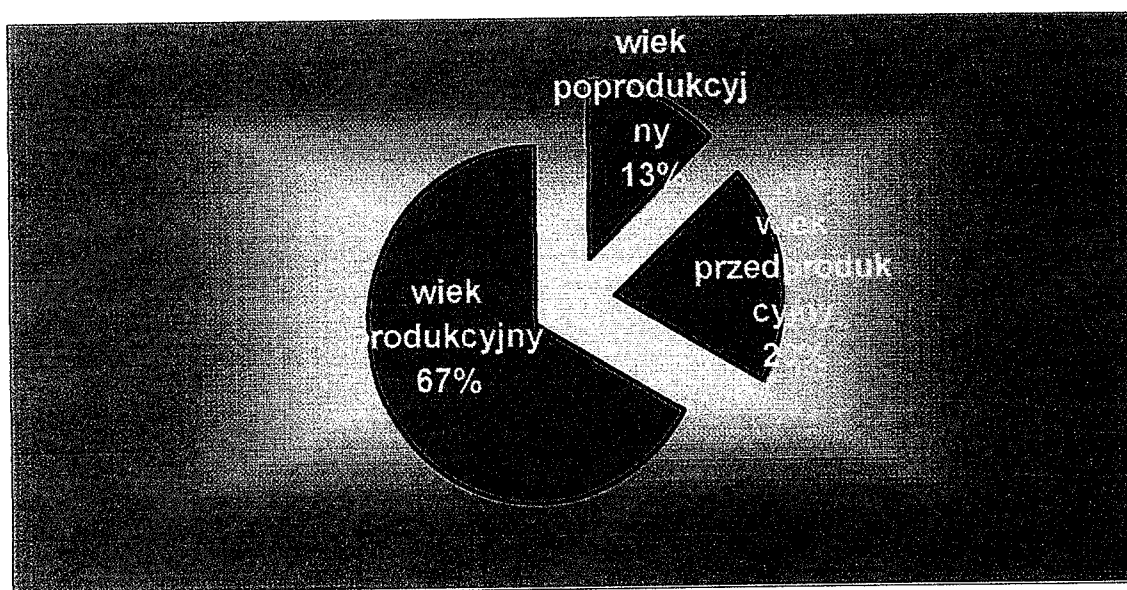
Struktura ludności miasta Płocka wg. ekonomicznych grup wieku

Tabela Nr. 4 Ludność wg. lat oraz ekonomicznych grup

Lata	Wiek przedprodukcyjny	Wiek produkcyjny	Wiek poprodukcyjny
1992	36732	76864	11409
1993	36621	77555	11718
1994	35154	79316	12058
1995	34374	80291	12509
1996	33337	81377	12956
1997	32972	83824	13800
1998	31891	84894	14226
1999	30892	85438	14574
2000	29608	86207	15015
2001	28361	86794	15454
2002	27248	85206	15907
2003	25536	85340	16657

Zródło: Miejski Zeszyt Statystyczny Nr 10 oraz dane GUS. Departament Statystyki Społecznej.

Wykres przedstawia graficzny obraz mieszkańców w podziale ekonomicznym w roku 2003

Wracając do przedstawionego wcześniej wykresu wskaźników przyrostu naturalnego, widoczna jest zależność zbyt małego przyrostu który ma wpływ na zmniejszającą się grupę wieku przedprodukcyjnego. Malejąca grupa wieku przedprodukcyjnego nie przyniesie znacznego zabezpieczenia emerytalnego dla zwiększającej się bardzo znacznie grupy ludzi wieku poprodukcyjnego.

Analizując wskaźnik przyrostu naturalnego na przełomie 10-u lat widać jak widoczna bardzo linia trendu wieku przedprodukcyjnego zniżkuje. Porównując rok początkowy okresu obserwacji 1992 gdzie wskaźnik wynosił 3,77 i rok 2002 – gdzie wskaźnik wyniósł tylko 0,31 różnica zmniejszająca wskaźnik o 3,46 jest już bardzo niepokojąca.

Poniższe tabele pokazują dokładnie sytuację poziomu ludności według ekonomicznych grup wieku.

Podczas Narodowego Spisu Powszechnego wyłoniono nowe grupy ekonomiczne zwane mobilnymi i tak z pospisowych wyników za rok 2003 wiek mobilny obejmuje mężczyzn i kobiety w wieku 18-44 lata i grupa ta stanowi ogółem 52 252 osoby, natomiast wiek niemobilny obejmuje mężczyzn w wieku 45-64 lata: kobiety w wieku 45-59 lat i grupa ta stanowi ogółem 33 088 osób.

Obie grupy tj. wiek mobilny oraz wiek niemobilny są składową liczbą wieku produkcyjnego, który obejmuje grupę osób w wieku mężczyźni lata 18-64, kobiety lata 18-59.

Poniżej przedstawiam tabele zawierające wyliczenia głównych grup ekonomicznych mieszkańców.

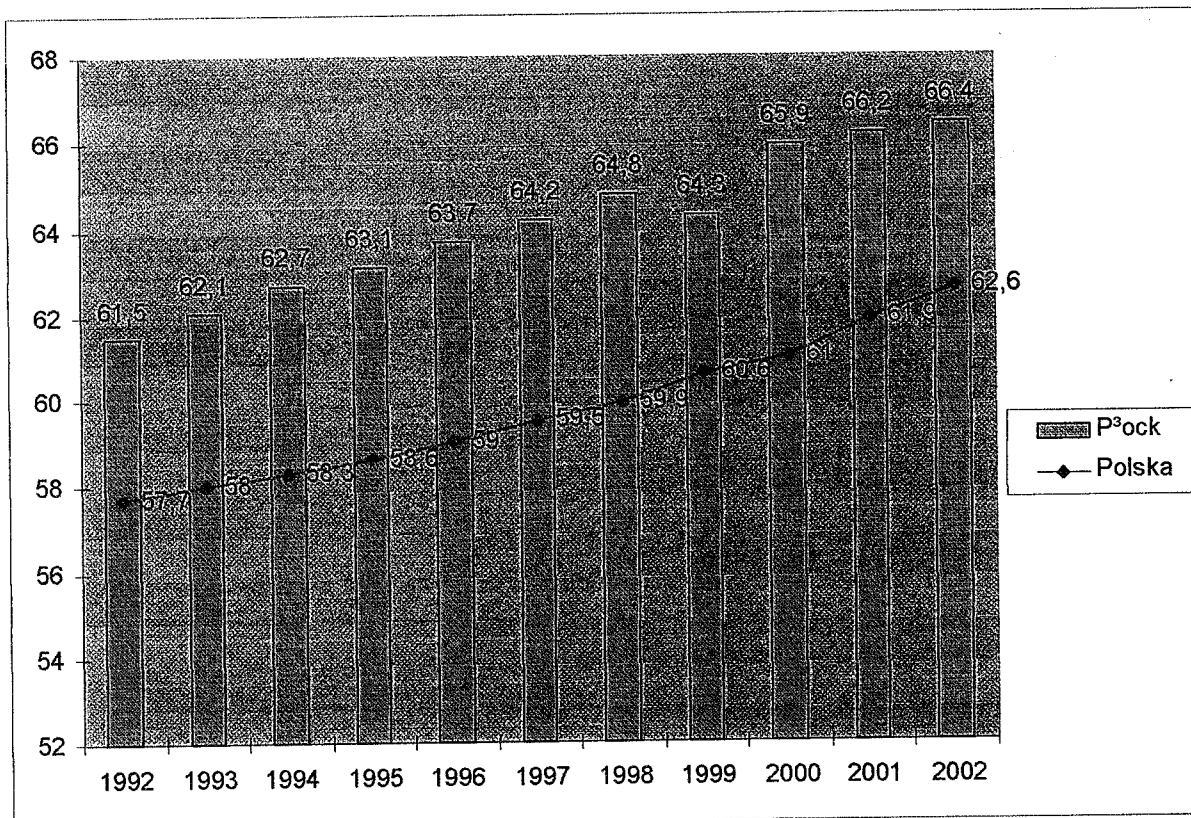
Wiek produkcyjny

Tabela Nr 5. Wskaźniki mieszkańców Płocka i Polski wieku produkcyjnego

lata	Wskaźniki osób wieku produkcyjnego	
	Płock	Polska
1992	61,5	57,7
1993	62,1	58
1994	62,7	58,3
1995	63,1	58,6
1996	63,7	59
1997	64,2	59,5
1998	64,8	59,9
1999	64,3	60,6
2000	65,9	61
2001	66,2	61,9
2002	66,4	62,6
2003	66,9	62,6*

Zródło Wyliczenia własne na podstawie podstawowych informacji o stanie ludności w Miejskich Zeszytach Statystycznych Nr. 9 i 10 oraz Rocznika Statystycznego Województwa Mazowieckiego

* stan na 31.VI.2003

Wiek poprodukcyjny

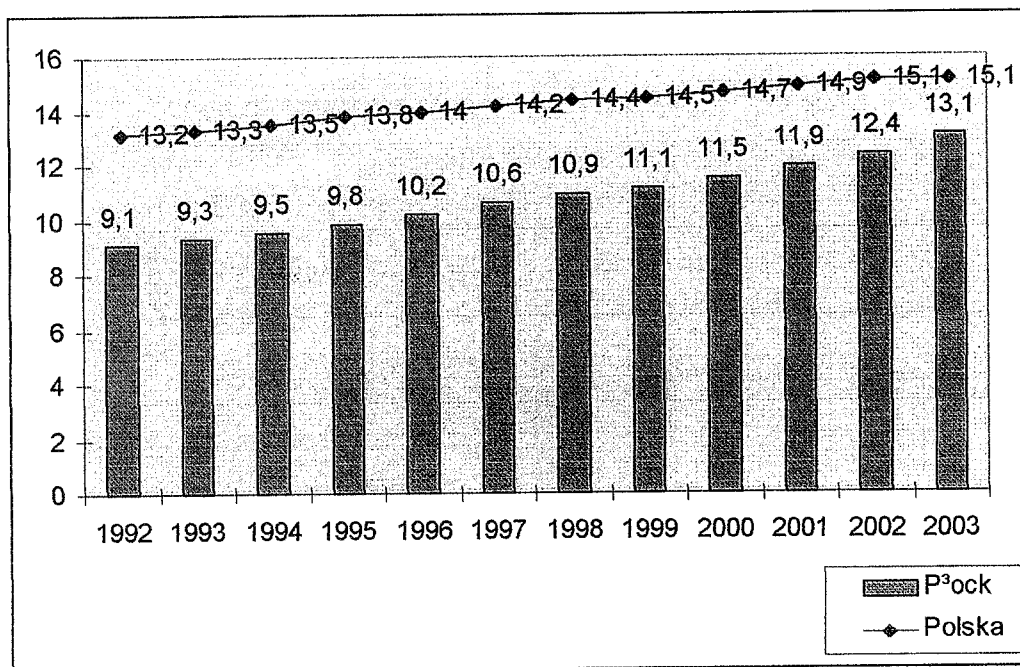
Poniżej przedstawiam wskaźniki osób w wieku poprodukcyjnym w Polsce i w Płocku w latach 1992-2002

Tabela Nr 6. Wskaźniki wieku poprodukcyjnego w Polsce i Płocku

lata	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	
	Płock	Polska
1992	9,1	13,2
1993	9,3	13,3
1994	9,5	13,5
1995	9,8	13,8
1996	10,2	14,0
1997	10,6	14,2
1998	10,9	14,4
1999	11,1	14,5
2000	11,5	14,7
2001	11,9	14,9
2002	12,4	15,1
2003	13,1	15,1*

* stan na 31.VI.2003 . Źródło Miejski Zeszyt Statystyczne Nr 10 oraz Biuletyn Statystyczny Województwa Mazowieckiego.

Z przedstawionych tablic z wskaźnikami wieku produkcyjnego i poprodukcyjnego wynika, że zarówno w Płocku jak i Polsce ludność wieku produkcyjnego i poprodukcyjnego wzrasta co spowoduje naturalny wzrost wieku emerytalnego

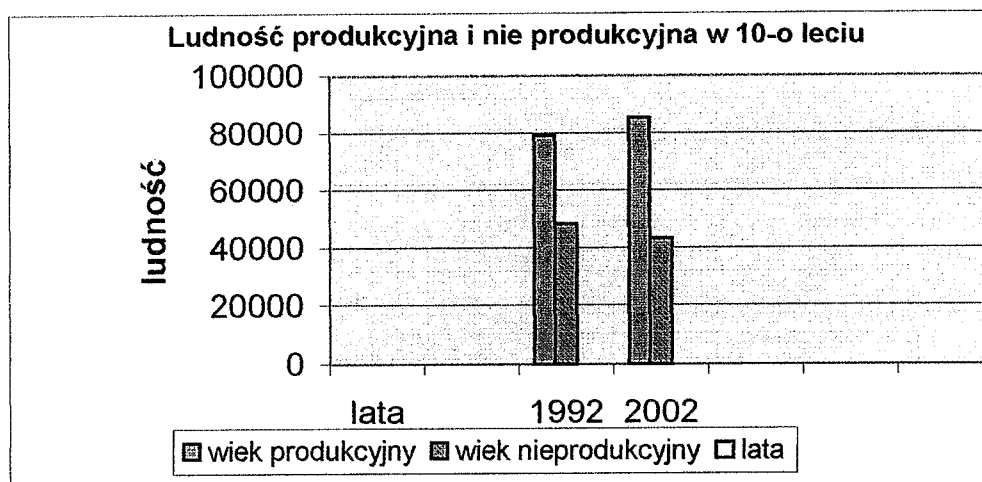

Wiek nieprodukcyjny a produkcyjny.

Tabela Nr 7 Liczba osób w wieku nieprodukcyjnym a wiek produkcyjny

lata	Wiek				Ilość osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 w wieku produkcyjnym
	przedprodukcyjny	produkcyjny	poprodukcyjny	Nieprodukcyjny 2 + 4	
1	2	3	4	5	6
1992	36732	78864	11409	48141	61
1993	36621	77555	11718	48339	62,3
1994	35154	79316	12058	47212	59,5
1995	34374	80291	12509	46883	58,4
1996	33337	81377	12956	46293	56,8
1997	32973	83824	13800	46773	55,8
1998	31891	84894	14226	46117	54,3
1999	30892	85438	14574	45466	53,2
2000	29608	86207	15015	44623	51,8
2001	28361	86794	15454	43815	52,5
2002	27178	85130	15900	43078	50,6
2003	25536	85340	16657	42193	49,4

Porównując lata początkowe i końcowe z powyższej tabeli według podziału w niej przedstawionego widać trendy występujące w zmniejszaniu się ludności nieprodukcyjnej przy nieznacznym wzroście ludności wieku produkcyjnego w roku 2003.

Do liczby osób wieku nieprodukcyjnego dodam liczbę bezrobotnych, (a tym samym pomniejszę grupę produkcyjną), przedstawiając w ten sposób obraz grupy produkcyjnych do niezarobkujących.

Tabela nr 8 Wskaźniki osób niezarobkujących do produkcyjnych

lata	Niezarobkujący (pozaprodukcyjni + bezrobotni)	Produkcyjni (bez bezrobotnych)	Wskaźnik niezarobkujących do produkcyjnych
1992	61002	64003	95,3
1993	62055	63839	97,2
1994	59920	66608	89,9
1995	59245	67929	87,2
1996	57584	70086	82,2
1997	56110	74487	75,3
1998	54316	76695	70,8
1999	55396	75508	73,3
2000	55884	74946	74,6
2001	57919	72924	79,4
2002	57743	70618	81,8
2003	56174	71359	78,7

Zródło: obliczenia własne przy wykorzystaniu danych o stanie ludności Miejskiego Zeszytu Statystycznego Nr 9 i 10

Kończąc dział struktury ludności przedstawiam strukturę ludności Płocka na tle województwa mazowieckiego na koniec 2002 roku oraz prognozę ludności Płocka według grup wiekowych w latach 2005 - 2030

Tabela nr 9 Struktura ludności Płocka na tle województwa mazowieckiego.

Region terytorialny wyszczególnienie	Województwo mazowieckie	Miasto Płock
Ludność ogółem	5 124 000	128 361*
mężczyźni	2 462 300	61 667
kobiety	2 661 700	66 694
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	1 115 500	27 248*
Ludność w wieku produkcyjnym	3 156 700	85 206*
Ludność w wieku poprodukcyjnym	851 800	15 907*
Ludność w wieku mobilnym (18-44 lata)	2 011 700	53 036*
Ludność w wieku nie mobilnym	1 145 000	32 170 *
Ludność aktywna zawodowo	2 386 300	62 600
Pracujący	1 970 300	48 000
Bezrobotni	416 000	14 400
Bierni zawodowo	1 707 900	41 700
Współczynnik aktywności zawodowej	58,3	60,0
Wskaźnik zatrudnienia	48,1	46,0
Stopa bezrobocia (stan na XII.2003) **	13,9 (13,7)**	20,1 (20,4)**

Źródło Miejski Zeszyt Statystyczny Nr 10 oraz materiały źródłowe GUS. Ludność wg. płci, wieku, województw, podregionów, powiatów, miast i gmin. Stan na podstawie wyników ostatecznych NSP

*materiały źródłowe GUS. Biuletyn Statystyczny woj.Mazowieckiego

Tabela Nr 10 Prognoza ludności Płocka wg. grup wiekowych

lata	Ludność ogółem	Ludność w wieku przedprodukcyjnym	Ludność w wieku produkcyjnym	Ludność w w eiku poprodukcyjnym
2005	134 100	28 600	86 400	19 100
2010	137 400	27 600	86 700	23 100
2015	140 600	26 600	86 900	27 100
2020	142 800	26 000	85 900	30 900
2025	143 400	25 400	84 900	33 100
2030	142 700	24 800	83 900	34 000

Zródło: Miejski Zeszyt statystyczny Nr 10

BEZROBOCIE

2. Bezrobocie w Płocku i w Polsce.

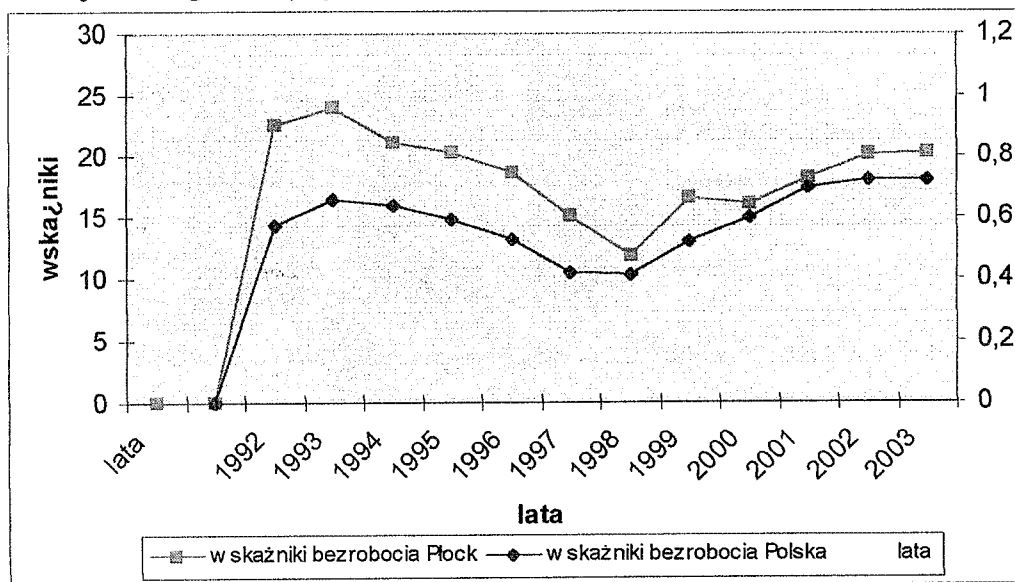
Tabela. Nr 11 Stopa bezrobocia w Polsce i w Płocku w poszczególnych latach.

lata	Stopa bezrobocia	
	W Płocku	W Polsce
1992	22,6	14,3
1993	24,1	16,4
1994	21,1	16
1995	20,4	14,9
1996	18,7	13,2
1997	15,1	10,5
1998	12	10,4
1999	16,6	13
2000	16,1	15
2001	18,3	17,4
2002	20,1	18,1
2003	20,4	18

Zródło Informatory Urzędu Statystycznego –biuletyny. Mały Rocznik Statystyczny woj. Mazowieckiego . Miejski Zeszyt Statyczny nr 10

Tabela nr 11 pokazuje wzrost bezrobocia .Spadek jaki obserwujemy od 1994 roku do 1998, szybko zaczął podnosić stopę bezrobocia w 1999 roku.

Poniżej widok graficzny zjawiska .

Ponieważ temat bezrobocia jest w pomocy społecznej jednym z tematów wiodących , poniżej przedstawiam szczegółowe informacje o bezrobotnych w wersji tabelarycznej bądź wykresów.

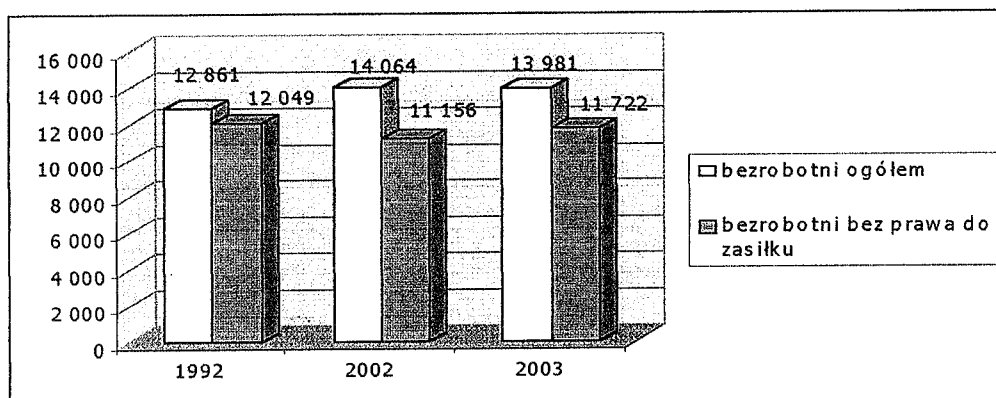
Tabela nr 12

Bezrobotni ogółem i w rozbiu w latach porównawczych 10-o lecia oraz dwóch latach ostatnich.

BEZROBOTNI	L a t a		
	1992 (XII.92r)	2002 (XII.02r.)	2003 (XII.03r.)
1. Ogółem	12 861	14 064	13 981
- kobiety	7 359	7909	7 866
- mężczyźni	5 502	6 155	6 115
2. Bezrobotni z prawem do zasiłku	812	2 908	2 259
3. Bezrobotni bez prawa do zasiłku	12 049	11 156	11 722
4. Absolwenci	Brak danych	699	679
5. Stopa bezrobocia	22,6	20,1	20,4
6. Korzystający z pomocy	2 435	5 240	4 403

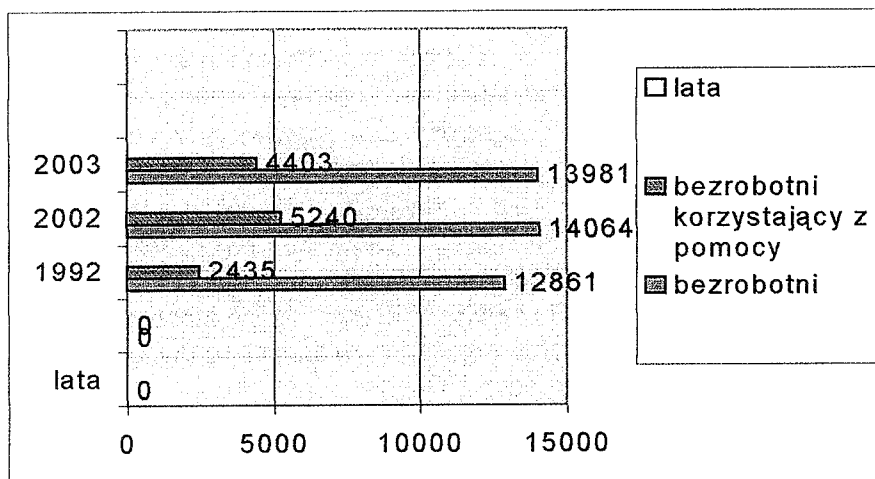
Zródło: Informacja o osobach bezrobotnych korzystających z pomocy MOPS – własne wrzesień 2000r. Informacje uzyskane z Powiatowego Urzędu Pracy. Miejski Zeszyt Statystyczny Nr 10

Wykres. Liczba osób bez prawa do zasiłku w stosunku do liczby bezrobotnych ogółem korzystających z pomocy społecznej.

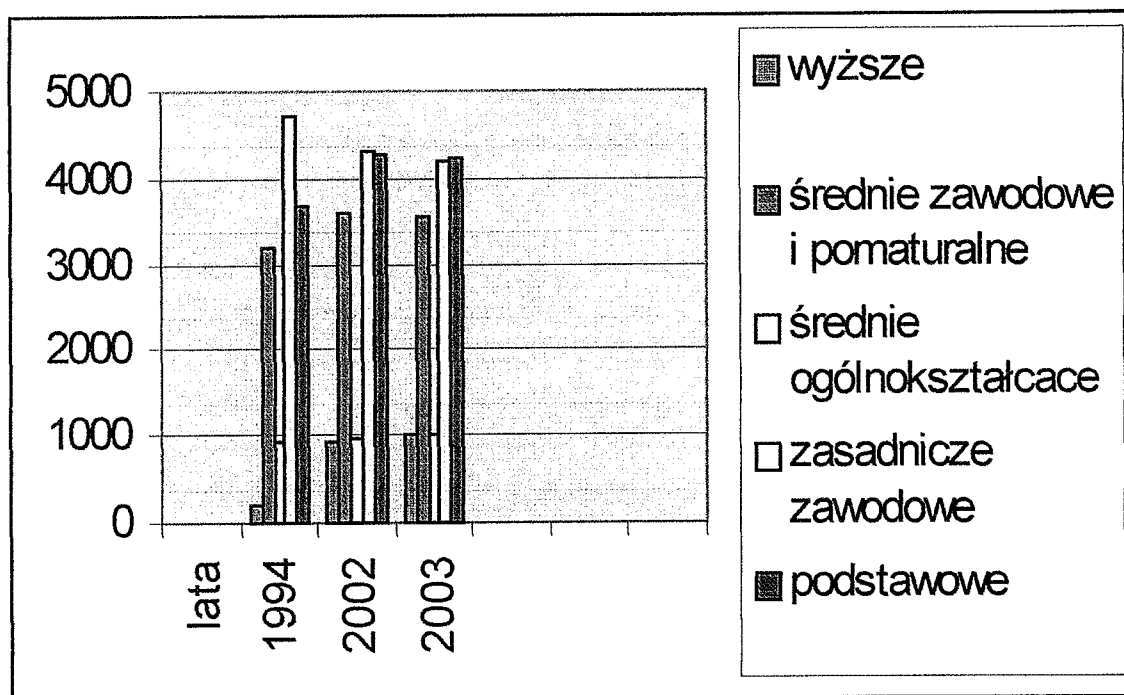

Wykres korzystających z pomocy społecznej na tle ogólnej liczby bezrobotnych w mieście w latach porównywalnych jak wyżej.

Z powyższych wykresów wyróżnia się wysoki procent bezrobotnych bez prawa do zasiłku na tle bezrobotnych ogólnych, który wynosi 83,8%. Porównując bezrobotnych bez prawa do zasiłku do korzystających z pomocy społecznej widzimy zależność polegającą na tym, że 37,6% bezrobotnych bez prawa do zasiłków korzysta z zasiłków pomocy społecznej.

Poniższy wykres obrazuje strukturę bezrobotnych według wykształcenia. Stan przedstawiony na wykresie obejmuje lata 1994, 2002 i 2003 (31.XII)

Rok 1994 przedstawiono dla porównania zmieniającej się sytuacji bezrobotnych wykształconych i niewykształconych. Rok 1994 jest rokiem najniższym, który zawierał dane porównywalne. Analizując powyższy wykres widzimy, że bezrobotni z wykształceniem zasadniczym zawodowym przewodzą grupie bezrobotnych, natomiast bezrobotni z wykształceniem wyższym stanowili małą grupę bezrobotnych. Reasumując – wykształcenie wyższe nie daje zabezpieczenia utrzymania pracy. Analizując rok ostatni tj. 2003 widać jak sytuacja się diametralnie zmieniła. Bezrobotni z wykształceniem wyższym stanowią między innymi grupę jedną z dwu najniższych, lecz dużo wyższą niż w roku 1994. Zwiększyły się grupy bezrobotnych z wykształceniem podstawowym i nieznacznie wzrosło średnie zawodowe i pomaturalne. Na poziomie wyrównanym jest grupa bezrobotnych z wykształceniem średnim. Główna zmiana trendu występuje w wykształceniu wyższym i zasadniczym i dotyczy lat 1994 i 2002. Lata 2002 i 2003 są bez gwałtownych zmian we wszystkich grupach bezrobotnych, stąd porównywalny rok 1994.

Należy zaznaczyć opisując wykształcenie wyższe, że bardzo dużo społeczeństwa zdobyło w ostatnich latach wspomniane wykształcenie a dotyczy głównie ludzi młodych, co stanowi o dalszym problemie bezrobocia tj. utworzeniu dużej grupy bezrobotnych absolwentów którzy mieli wpływ na ogólną opisywaną grupę bezrobotnych z wykształceniem wyższym.

Poniższa tabela dostarcza informacji o dokładnych danych liczbowych w każdej grupie bezrobotnych.

Tabela nr 13 Bezrobotni z wykształceniem w latach ...

Lata	Bezrobotni ogółem	Bezrobotni z wykształceniem				
		wyższym	Średnim zawodowym i pomaturalnym	Średnim ogólnokształcącym	Zasadniczym zawodowym	Podstawowym
1994	12 708	192	3194	925	4713	3684
2002	14 064	923	3576	980	4307	4278
2003	13 981	1008	3531	1025	4184	4233

Źródło: Miejski Zeszyt Statystyczny nr 10

Analizując bezrobocie nie można pominąć sytuacji bezrobotnych niepełnosprawnych. Dane w tab.14 zobrazują stan bezrobocia wśród niepełnosprawnych w podziale na stopień niepełnosprawności oraz wg. wykształcenia.

Tabela nr 14 Niepełnosprawni bezrobotni wg. wykształcenia. Stan na 31.XII.2003

Wykształcenie	Bezrobotni niepełnosprawni
Wyższe	4
Policealne i średnie zawodowe	54
Średnie ogólnokształcące	20
Zasadnicze	137
Podstawowe	170
Ogółem	385

Źródło: informacja na temat bezrobocia z korektą na 31.XII.2003r. Powiatowy urząd Pracy

Stopień niepełnosprawności wg. orzeczenia organu rentowego:

1. Całkowita niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji, znaczny stopień niepełnosprawności

0 osób

2. Całkowita niezdolność do pracy, umiarkowany stopień niepełnosprawności	41 osób
3. Częściowa niezdolność do pracy, lekki stopień niepełnosprawności	344
osób	

oraz -

1. Osoby niepełnosprawne poszukujące pracy nie pozostające w zatrudnieniu	451
osób	

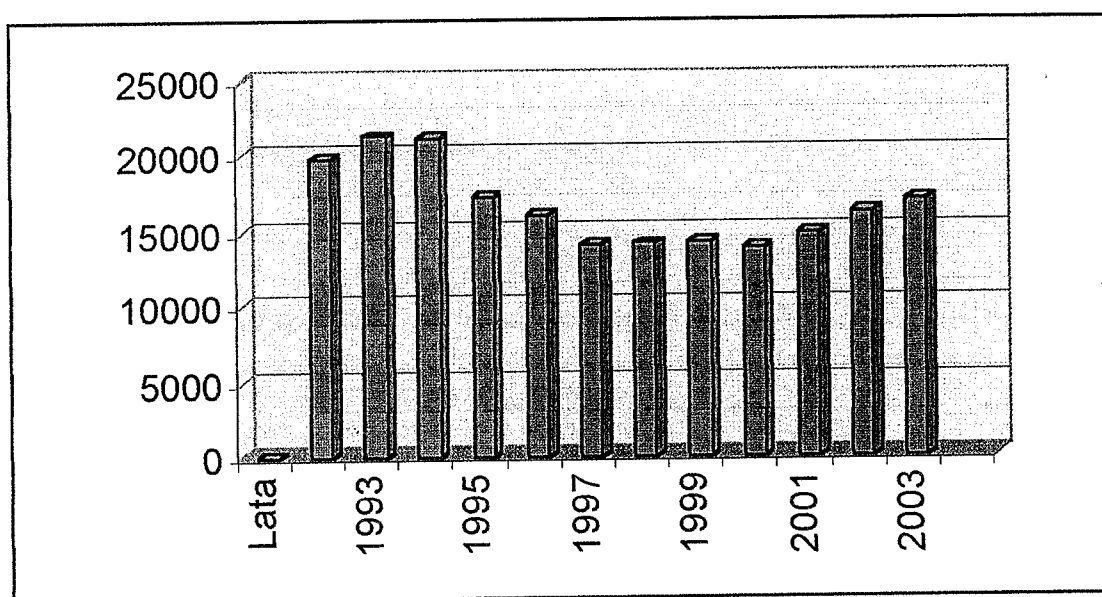
ZASIŁKOBIORCY

Tabela nr 15 . Pomoc społeczna w Płocku w latach 1992-2003

Lata	Liczba mieszkańców	Liczba kartotek czynnych (środowisk objętych pomocą)	Liczba osób objętych pomocą społeczną	Wskaźnik ubóstwa w Płocku (5:3)
1	2	3	4	5
1992	125 005	6 859	19 833	15,9
1993	125 894	6 648	21 230	16,9
1994	126 528	6 636	21 161	16,7
1995	127 174	5 810	17 210	13,5
1996	127 670	5 665	15 993	12,5
1997	130 596	5 103	14 082	10,8
1998	131 011	5 217	14 158	10,8
1999	130 904	5 389	14 274	10,9
2000	130 830	5 375	13 961	10,7
2001	130 609	5 694	14 778	11,3
2002	128 361	6 299	16 252	12,7
2003	127 533 *	6 827	17 040	13,3

- Stan ludności na 31.XII.2003 Źródło GUS. Departament Statystyki Społecznej Pozostałe dane ludności Miejski Zeszyt Statystyczny Nr 10 jak również dane pochodzą ze sprawozdań MOPS.

Wykres osób korzystających z pomocy do 2003 roku

Z przedstawionej tabeli widać, że wskaźnik ubóstwa ponownie rośnie od 2000 roku. W latach 1993-2000 wskaźnik ubóstwa sukcesywnie się obniżał. Można stwierdzić, że ponownie pogorszyła się sytuacja ekonomiczna rodzin od 2000 roku. Na poniższym przykładzie przeanalizujemy liczbę rodzin objętych pomocą od roku 2000.

Tabela 16 . Rzeczywista liczba rodzin objętych pomocą w latach 2000-2003

Wyszczególnienie	Liczba rodzin objętych pomocą			
	2000 rok	2001 rok	2002 rok	2003 rok
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych (bez względu na rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)	5 375	5 694	6 299	6 827
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	2 863	1 627	1 777	2 037
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	4 313	4 743	5 303	5 612
Pomoc udzielona wyłącznie w postaci pracy socjalnej	1 145	1 092	1 566	1 622

Rozpatrując świadczenia przyznawane w ramach zadań własnych bez względu na rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania widzimy, że na przełomie 3 lat przybyły 1452 rodziny korzystające z pomocy społecznej. To jest potwierdzeniem ubożenia rodzin .

Zobaczmy zatem jakie przyczyny powodowały to zubożenie. Poniżej przedstawiam liczbę rodzin w tych samych latach porównania co powyżej wg. podawanego w sprawozdaniach MpIPS-03 katalogu powodów trudnej sytuacji życiowej korzystających z pomocy społecznej rodzin.

Tabela nr 17 Rodziny w rozbiu na trudną sytuację w latach 2000-2003

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin w latach			
	2000 rok	2001 rok	2002 rok	2003 rok
1. Ubóstwo	1 730	2 107	2 236	2 720
2. Sieroctwo	26	12	15	12
3. bezdomność	168	238	210	244
4. Potrzeba ochrony macierzyństwa	320	291	241	306
5. Bezrobocie	3 097	3 445	4 097	4 403
6. Niepełnosprawność	1 592	1 660	1 927	2 141
7. Długotrwała choroba	1 323	1 230	1 408	1 607
8. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	732	1 001	1 048	1 220
W tym:	496	556	581	753
Rodziny niepełne	149	168	182	153
Rodziny wielodzietne				
9. Alkoholizm	359	309	371	398
10. Narkomania	8	10	4	13
11. Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	96	126	121	87
12. Klęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0

Jak z powyższego zestawienia wynika - powodem korzystania rodzin z pomocy społecznej jest w zdecydowanie przeważającej większości ubóstwo i bezrobocie, które jest także przyczyną ubóstwa. Znaczny wzrost w przytoczonych latach widać także w bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz niepełnosprawności.

Wśród przedstawionych rodzin brak jest osób otrzymujących wyłącznie zasiłki rodzinne i pielęgnacyjne lub pomoc dla kombatantów .

W ogólnej liczbie 8449 rodzin objętych pomocą w 2003 roku najliczniejszą grupę rodzin bo 3305 stanowiły rodziny z dziećmi (głównie 1 i 2-giem) oraz rodziny 1-osobowe (3078). Rodziny niepełne stanowiły grupę 1311 rodzin, natomiast emeryci i renciści grupę 1239 rodzin.

Ponieważ omawiam temat rodzin , skupię się na przedstawieniu sytuacji rodzin objmowanych pomocą ośrodka.

Zobaczmy zatem jak wygląda praca pracowników socjalnych w oparciu o ilość mieszkańców przypadających na pracownika w rejonie opiekuńczym. Skuteczność udzielenia pomocy rodzinom jest w dużej mierze uzależniona także od wielkości rejonów.

Tabela nr 18 Liczba mieszkańców w rejonach opiekuńczych

ROPS	Liczba pracowników	Liczba mieszkańców W rejonach opiekuńczych	Liczba mieszkańców Przypadająca na 1 prac. socjalnego
ROPS Nr 1 Ul. Kolegialna 47	9	20 882	2 320
ROPS Nr 2 Ul. Kolegialna 47	9+1 aspirant	11 072	1 107
ROPS Nr 3 Ul. Zielona	3	6 516	2 172
ROPS Nr 4 Ul. Wolskiego 4	9	15 890	1 766
ROPS Nr 5 Ul. Wolskiego 5	6	14 995	2 499
ROPS Nr 6 Ul. Wolskiego 4	6 + 1 aspirant	13 487	1 927
ROPS Nr 7 Ul. Borowicka 3	2	5 506	2 753
ROPS Nr 8 Ul. Łączniczek 14	5	22 061	4 412
ROPS Nr 9 Ul. Kolegialna 47	4	16 159	4 040
Ogółem	55	126 568*	Śr. 2 301

*dane w oparciu o informację sporządzoną przez Dział Pomocy Środowiskowej

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej, pracownik socjalny powinien być zatrudniany w stosunku do liczby ludności – „, jeden pracownik na 2 tys. mieszkańców”.

W powyższej tabeli widać obciążenie pracą poszczególnych pracowników rejonów w odniesieniu do mieszkańców.

Rodziny wielodzietne

Sytuację rodzin wielodzietnych badaliśmy metodą ankietową w 2003 roku. Badanie to przeprowadzono wg. analogicznego kwestionariusza jak w przypadku badania rodzin z roku 1998. W 2003 roku rodziny wielodzietne nie były grupą dominującą wśród ogółu korzystających, i stanowiły 6% korzystających rodzin. Badaniem objęto 84,2% wszystkich rodzin wielodzietnych (sytuacja wg stanu na grudzień 2002 r.) korzystających z pomocy społecznej. Spośród rodzin przebadanych aż 75% korzystało z pomocy społecznej 5 lat i dłużej, zatem można stwierdzić, że w wyniku obserwacji z 5-cio letnią przerwą grupa badanych rodzin w większości dotyczyła tych samych rodzin co w roku 1998..

Wnioski obserwacji w odstępie 5-o letniego czasu były następujące:

1. Sytuacja materialno-bytowa to w obu badaniach życie w ubóstwie.
 2. Rodziny badane w 1998r jak i 2003 były dotknięte bezrobociem i to stanowiło główną przyczynę ubóstwa.
 3. Badane rodziny przyjęły postawę bierną godząc się na biedę dziedziczną. Takie stwierdzenie jest wynikiem tego, że 75% rodzin w 1998r. korzystało z zasiłków 5 lat i dłużej a 26% badanych to korzystający 12 lat. W roku 2003 także 75% rodzin korzystało z zasiłków pomocy społecznej. Należy przeanalizować przyczynę takiego stanu rzeczy. Wpływ na taką sytuację mają zarówno zbyt małe środki finansowe wypłacane przez państwo nie pozwalając się rodzinom usamodzielnić, bezrobocie oraz niskie wykształcenie rodziców co w konsekwencji doprowadziło do biernej postawy .
 4. Podobnie przedstawiały się warunki mieszkaniowe badanych. Mieszkania rodzin to lokale komunalne o bardzo niskim standardzie wyposażenia. W wielu przypadkach w mieszkaniach brak jest ciepłej wody, WC, łazienki a ogrzewanie jest piecowe.
- Reasumując – pokolenie młodych ludzi żyjących w tych rodzinach jest skazane na biedę która przy braku wsparcia może ulec dziedziczeniu.

Rodziny zastępcze

Charakterystyka ogólna rodzin zastępczych od roku 2000 w którym nastąpiła pierwsza analiza rodzin po przejściu do MOPS-u zadania z oświaty , oraz lata . 2002 i 2003 przedstawiona w poniższej tabeli.

Tabela 19 Rodziny zastępcze w podziale i w latach

Rodziny zastępcze	Rok 2000	Rok 2002		Rok 2003	
		W tym umieszczono dzieci		W tym umieszczono dzieci	
Ogółem	175	172	232	160	214
Rodziny spokrewnione	161	159	211	147	
Rodziny niespokrewnione	14	11	15	10	
Rodziny niespokrewnione pełniące zadania pogotowia opiekuńczego		2	8	3	
Nowe rodziny zastępcze		18		17	

Z porównań materiału badawczego wynikało, że dzieci umieszczane w rodzinach zastępczych są z powodu rozpadu rodziny biologicznej. Przyczyny rozpadu rodziny są w głównej części przyczynami zawinionymi przez rodziców i jest to:

1. Brak akceptacji dziecka . Stan braku akceptacji nastąpił jako zjawisko samo w sobie lub i najczęściej był spowodowany prowadzeniem życia niezgodnego z prawem.

Rodzice mają w większości ograniczoną władzę rodzicielską, w mniejszym stopniu władzy rodzicielskiej są pozbawieni lub mają ją zawieszoną.

2. Przyczyną niezawinioną jest głównie śmierć rodziców, bądź ich choroba czy inwalidztwo. Przyczyn niezawinionych odnotowaliśmy w niewielkiej ilości przypadków.

W powyższej tabeli przedstawiliśmy charakter rodzin zastępczych i widzimy, że w przeważającej większości rodziny zastępcze to rodziny spokrewnione. W takich rodzinach zastępczą rolę rodziców biologicznych sprawują dziadkowie, wujostwo lub rodzeństwo. Funkcje rodzicielskie nad dziećmi sprawują zatem dziadkowie, którzy nieprawidłowo wychowywali swoje dzieci, bądź wujostwo czy rodzeństwo wychowywane także w tym samym środowisku. Dążeniem naszym jest pozyskiwanie osób niespokrewnionych do pełnienia roli rodzin zastępczych, gdyż taki model przynosi zdecydowanie lepsze wyniki, dzieci nie powielają wzoru nieprawidłowego życia rodziców i dziadków.

Z analizy badanego materiału oraz pracy pracowników sprawujących bezpośredni nadzór nad rodzinami zastępczymi wynikają poniższe potrzeby do realizacji w najbliższym czasie.:

1. Należy pozyskiwać nowe rodziny zastępcze niespokrewnione z dzieckiem. Dzięki takim rodzinom zmniejszy się liczba dzieci umieszczanych w Ośrodkach Opiekuńczo-Wychowawczych.
2. Tworzyć zawodowe rodziny zastępcze: wielodzietne, specjalistyczne i o charakterze pogotowia rodzinnego.
3. Utworzyć rodzinę zastępczą sprawującą funkcję pogotowia opiekuńczego dla niemowląt. Potrzeba uwarunkowana jest tym, że niemowlęta porzucone, zgłoszone przez szpital, nie trafiają do Domu Dziecka w oczekiwaniu na adopcję a do pogotowia i tym pobylem zapobiega się powstawaniu choroby sieroczej i innych negatywnych zjawisk spowodowanych pobylem w Domu Dziecka.

Bardzo dobrą metodą okazało się stworzenie rodziny zastępczej pełniacej zadania pogotowia opiekuńczego. MOPS w 2001 roku przy współdziale Ośrodka Adopcyjno-Opiekuńczego utworzył pierwszą w województwie mazowieckim taką rodzinę. Z uwagi na to, iż ta forma pomocy bardzo się sprawdza, do 2003r utworzono 3 pogotowia rodzinne. W pogotowiu opiekuńczym przebywają niemowlęta, czas przebywania dzieci w pogotowiu jest określony a dzieci z pogotowia po przeprowadzeniu procedury prawno-adopcyjnej trafiają do adopcji.

W okresie od czerwca 2001r do grudnia 2003 roku w pogotowiach przebywało 19 dzieci, z czego 11 dzieci zostało adoptowanych.

Z tematem rodzin zastępczych wiąże się nieodłącznie problem wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz usamodzielnianie pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych i placówek op-wych.

Pracownicy MOPS pełnią funkcje opiekunów w procesie usamodzielnienia wychowanków. Wspólnie z osobą usamodzielnianą opracowują indywidualny program usamodzielnienia.

MOPS w 2002 roku objął pomocą:

- 74 wychowanków rodzin zastępczych
- 35 wychowanków z placówek opiekuńczo-wychowawczych

W roku 2003 objęto pomocą:

- 88 wychowanków z rodzin zastępczych
- 41 wychowanków z placówek opiekuńczo-wychowawczych

Udzielona pomoc obejmuje:

- a) zasiłki z tytułu kontynuowania nauki
- b) zasiłki na usamodzielnienie
- c) zasiłki na zagospodarowanie
- d) pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych.

W Płocku funkcjonuje 1 mieszkanie chronione dla wychowanków placówek i rodzin zastępczych. W mieszkaniu w 2003 roku przebywało 5 osób, obecnie przebywają 3 wychowanki, w tym jedna z dzieckiem w wieku ok. 2 lat.

Jedno mieszkanie nie zaspokaja w pełni potrzeb tego zakresu. Szczególnie odczuwanym brakiem jest mieszkanie dla chłopców. Wobec braku takich mieszkań zmuszeni jesteśmy udzielać pomocy na pokrycie wydatków związanych z wynajmem pokoi (stancji) lub zamieszkiwania w internacie. W roku 2003 opłacaliśmy mieszkania dla 5 wychowanków.

Opiekę nad dziećmi częściowo lub całkowicie pozbawionymi opieki rodziców biologicznych przejmują **Rodzinne Domy Dziecka**.

Placówka ta tworzy jedną wielodzietną rodzinę, wspólnie wychowując i opiekując się licznym rodzeństwem, które nie może być umieszczone w rodzinie zastępczej lub przysposabiającej.

Aktualnie w Płocku funkcjonują 3 placówki rodzinne, obejmują opieką 3-y pięcioosobowe rodzeństwa.

Potrzeby Ośrodka zapewniające pomoc dla dzieci dysfunkcyjnych rodzin podsumowujące temat rodzin wielodzietnych, rodzin zastępczych oraz wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych to:

1. Tworzenie rodzin niespokrewnionych także specjalistycznych.
2. Pozyskiwanie mieszkań chronionych (pilnie dla chłopców)
3. Tworzenie mieszkań chronionych terapeutycznych, w których czas zajmowania mieszkania byłby wydłużony do czasu otrzymania mieszkania komunalnego. Obecnie młodzież opuszczająca Ośrodek Szkolno-Wychowawczy przebywa w mieszkaniu chronionym 2 lata a jeśli jest osobą niepełnosprawną do 1 roku. Ponieważ okres oczekiwania na mieszkania komunalne jest dużo dłuższy młodzie ludzie wracają do środowiska , niwecząc często pracę terapeutyczną ośrodków.
4. Utworzenie komórki usług specjalistycznych w celu pomocy rodzinie w początkowym okresie problemów i prowadzenie jej do czasu usamodzielnienia. Przykład – dzieci trafiające do placówek już winny być pod nadzorem takiej komórki w chwili rozeznawania problemów szkolnych i prowadzone wraz z pedagogiem szkolnym. Specjaliści takiej komórki powinni zajmować się badaniem rodziny w” ognisku zapalnym”.

Problemy środowiskowe realizowane przez **Ośrodek Interwencji Kryzysowej**.

W 2003 roku do ośrodka zgłoszono 646 sprawy z przewagą spraw dotyczących przemocy domowej w 222 sprawach oraz problemach emocjonalno-depresyjnych w 113 sprawach.

Przeważającymi formami pomocy zgłoszonych spraw było;

1. Interwencja w miejscu zamieszkania klienta – 375 spraw,
2. Porada pedagogiczna – 308 spraw,
3. Porada psychologiczna - 276 spraw

4. Porada prawna – 459 spraw,
5. Terapia – 296 spraw

W ramach udzielonej pomocy ośrodek złożył 8 zawiadomień do Prokuratury oraz zawiadomienia Sądu Rodzinnego i Nieletnich o sytuacji zagrażającej lub naruszającej dobro dzieci (13 zawiadomień).

W roku ubiegłym zgłoszonych spraw było 437 ogółem z przewagą przemocy domowej jak w roku bieżącym w ilości 188 spraw

Ponadto sprawy dotyczyły:

1. Interwencja w miejscu zamieszkania klienta 652 spraw
2. Poradnictwo – prawne, psychologiczne i pedagogiczne - 602
3. Terapia - 375 spraw

Analizując porównanie roku bieżącego i ubiegłego stwierdzamy, że zwiększyła się ilość interwencji w miejscu zamieszkania klienta , natomiast spadła liczba poradnictwa. W roku 2002 porad było ogółem 1043, w 2003- 602 sprawy.

W ramach podjętych działań złożono wniosek do Sądu Rejonowego Wydz. Rodzinnego i Nieletnich o ograniczenie władzy rodzicielskiej ojcu oraz zawiadomienie o zagrożeniu dobra dzieci. Ponadto pracownicy Ośrodka uczestniczyli w obu porównywanych latach w Ogólnopolskiej Akcji „Zły dotyk” ,oraz w programie „Niebieska Linia” .

Największym problemem z jakim boryka się Ośrodek jest problem braku Hostelu dla ofiar przemocy. Dotychczas kobiety potrzebujące natychmiastowej pomocy są przyjmowane w Noclegowni dla kobiet prowadzonej przez PKPS. Jednak możliwość otwarcia takiego Ośrodka pomogłaby w rozwiązywaniu problemów gnębionych przemocą kobiet i dzieci.

Potrzebą priorytetową Ośrodka Interwencji Kryzysowej jest zatem Hostel dla ofiar przemocy.

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności.

W 2002 roku Powiatowy Zespół rozpatrywał wnioski miasta Płocka, powiatu płockiego oraz powiatu sierpeckiego , natomiast w roku 2003 rozpatrywano wnioski

tylko dla miasta i powiatu plockiego. W związku ze zmianą rejonu działania podaje ilość rozpatrzonych wniosków w 2002 dla miasta i powiatu plockiego i analogicznie w 2003 roku dla miasta i powiatu plockiego w celu porównania wielkości składania wniosków w porównywalnych rejonach co oczywiście nie odzwierciedla wielkości wykonanej pracy pracowników zespołu.

Tabela nr 20 orzeczenia wydane przez PZON

Wyszczególnienie	Ilość wniosków o stopniu niepełnosprawności osób powyżej 16 roku życia. Miasto Płock		Ilość wniosków o stopniu niepełnosprawności osób powyżej 16 roku życia . Powiat plocki	
	Rok 2002	Rok 2003	Rok 2002	Rok2003
Ogółem orzeczono	1 176	1 194	563	757
Stopień znaczny	142	108	75	263
Stopień umiarkowany	348	508	199	254
Stopień lekki	315	424	144	169
Nie zaliczono	103	154	45	71
	Orzeczenia dla osób poniżej 16 roku życia Miasto Płock		Orzeczenia dla osób poniżej 16 roku życia Powiat plocki	
Orzeczenie pozytywne	585	436	558	354
Orzeczenie negatywne	185	166	201	131

Ponadto Zespół w swojej działalności wydaje legitymacje osobom niepełnosprawnym poniżej i powyżej 16 roku życia jak również wydaje opinie uprawniające do starania się o karty parkingowe.

W roku 2002 Zespół wydał dla miasta i powiatu plockiego 371 legitymacji a w roku 2003 wydał 698 legitymacji.

Podsumowanie i wnioski.

Zespół zgodnie z założeniem do planu na rok 2003 postanowił i skrócił czas oczekiwania na wydanie orzeczenia z poprzedniego czasu oczekiwania 4-5 miesięcy do 3-4 tygodni powołując w 2003 roku 204 posiedzenia składów orzekających.

Ośrodek Rehabilitacji Zawodowej i Społecznej

Ośrodek realizuje zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, wykorzystując środki PFRON i tak w roku **2002 wydatkowano ogółem 3.985.147 zł ze środków PFRON** w tym:

1. Środki finansowe na zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej - 2.020.174,00
2. Środki finansowe na zadania z zakresu rehabilitacji społecznej - 1.964.973,00

Rok 2003 wydatkowano ogółem 3.030.486,41 ze środków PFRON w tym:

1. Środki finansowe na zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej - 501.710,51
2. Środki finansowe na zadania z zakresu rehabilitacji społecznej - 2.528.775,90

Z przytoczonych danych widać, że nastąpił spadek wydatków finansowych z zakresu rehabilitacji zawodowej, na rzecz rehabilitacji społecznej. Sytuacja taka była spowodowana zmianą ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U.Nr 7, poz.79 z 2003r)

Wprowadzone do art. 26 ustawy zmiany polegają na objęciu refundacją tylko bezpośrednich kosztów dostosowania istniejących, jak i nowych stanowisk pracy do potrzeb osób niepełnosprawnych stosownie do skutków niepełnosprawności. Ustawa przewiduje także możliwość refundacji kosztów rozpoznania przez służby medycyny pracy potrzeb dotyczących przystosowania danego stanowiska pracy, wynikających z niepełnosprawności. Zatem pracodawca ma prawo wystąpić z wnioskiem o zwrot kosztów poniesionych w związku z przystosowaniem tworzonych lub istniejących

kosztów poniesionych w związku z przystosowaniem tworzonych lub istniejących stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych, stosownie do potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności oraz rozpoznania przez służby medycyny pracy w/w potrzeb. Przed dniem wejścia w życie cyt. Nowelizacji, pracodawca zainteresowany zatrudnieniem osoby niepełnosprawnej mógł ubiegać się o refundację kosztów utworzenia stanowiska pracy dla takiej osoby. Pomoc jaka może być przyznana obecnie na mocy znowelizowanego art. 26 ustawy została zawężona jedynie do zwrotu kosztów związanych bezpośrednio z przystosowaniem stanowisk pracy. Oznacza to, że koszty stworzenia stanowiska pracy poniesie sam pracodawca, natomiast ze środków PFRON zrefundowane mogą zostać koszty przystosowania.

Kolejna zmiana dot. wysokości zwracanych kosztów – nie może ona przekraczać dwudziestokrotnego przeciętnego krajowego wynagrodzenia za każde przystosowane stanowisko pracy. Natomiast koszty rozpoznania potrzeb osób niepełnosprawnych przez służby medycyny pracy zwracane mogą być do wysokości nie przekraczającej 15% kosztów związanych z przystosowaniem stanowisk pracy. W poprzednim stanie prawnym wysokość refundacji z tytułu utworzenia stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej nie mogła przekraczać dwudziestopięciokrotności przeciętnego wynagrodzenia.

Ważną zmianą w zakresie zatrudniania niepełnosprawnych, wiążącą się z wykorzystaniem środków finansowych PFRON przeznaczonych na realizację zadań powiatu jest odstąpienie przez ustawodawcę od dokonywania refundacji wynagrodzeń wraz z należną od pracodawcy składką na ubezpieczenie społeczne z tytułu zatrudniania osoby niepełnosprawnej na przystosowanym stanowisku pracy.

Wobec postanowień ustawy obowiązujących przed dniem 01.02.2003r. pracodawca przez okres 18-u miesięcy (co drugi miesiąc) mógł otrzymywać refundację wynagrodzenia wypłacanego zatrudnionej osobie niepełnosprawnej na zorganizowanym dla niej stanowisku pracy (wraz z należną składką na ubezpieczenia społeczne).

Wobec znacznie zawężonego zakresu realizacji zadania, pracodawcy nie wykazują zainteresowania ubieganiem się o środki Funduszu z tego tytułu.

Wobec powyższych zmian ustawowych wykonanie zadań wiodących w roku 2003 w porównaniu do roku 2002 wyglądało jak przedstawiam w tabeli nr 21.

Tabela nr 21 Wykonanie wyszczególnionych zadań ORZiS w latach 2002 i 2003

Nazwa zadania	Wykonanie w zł.	
	2002 rok	2003 rok
Dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych	A – 29.108,00 * B - 55.406,00*	A – 101.918,56* B - 47.933,00*
Pożyczki na rozpoczęcie działalności gospodarczej lub rolniczej	229.859,00	15.000
Dofinansowanie likwidacji barier funkcjonalnych	0	A. 193.356,31 B. 19.525,19
Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortp. I środki pomocnicze.	A - 37.775,50 B -	A – 98.960,81 B – 61.453,38
Dofinansowanie kosztów działalności warsztatów terapii zajęciowej	1.759.500,00	1.990.628,65

* A –osoby dorosłe B- dzieci i młodzież

W przypadku pożyczek na rozpoczęcie działalności gospodarczej lub rolniczej różnica wynika z tego iż ludzie nie występowali o pożyczki z uwagi na niestabilną sytuację finansową.

Dział Pomocy Instytucjonalno-Opiekuńczej

Świetlice Środowiskowe

Dział Pomocy Instytucjonalno-Opiekuńczej działania swoje opiera na pomocy osobom w codziennym funkcjonowaniu w placówkach opiekuńczych takich jak:

- świetlice środowiskowe dla dzieci,
- Noclegownia dla kobiet,
- Schronisko dla bezdomnych mężczyzn

W Świetlicach środowiskowych prowadzonych przez MOPS przebywało w 2003 roku 214 dzieci, w świetlicach prowadzonych przez organizacje pozarządowe przebywało 201 dzieci. Opiekę nad dziećmi sprawowało 15 wychowawców a wspomagało ją 12 wolontariuszy.

Pracownicy świetlic są specjalistami z dziedziny pedagogiki, psychologii oraz logopedii. W świetlicach oprócz codziennej opieki, pomocy w nauce i nauki wszechstronnie przygotowującej do życia dzieci często wraz z rodzicami poddawane są terapii indywidualnej i rodzinnej.

Świetlice działają prawidłowo, stan ilościowy uczestników zmienia się nieznacznie i nie ma potrzeby powoływania nowych placówek.

Osiągnięcia spowodowane opieką dzieci poprzez uruchomienie świetlic to:

- poprawa wyników w nauce przez dzieci oraz frekwencji szkolnej
- zorganizowany czas i nadzór przyczynił się do zmniejszenia wykroczeń popełnianych przez dzieci (drobne kradzieże, palenie papierosów, wagarowanie, przemoc wśród kolegów i rodzeństwa),
- umożliwienie wyjazdów na kolonie, zimowiska,
- dożywienie dzieci i często zaopatrzenie w niezbędne ubranie,
- wpojenie zamiłowania do pracy i pomocy innym

Do braku sukcesów zaliczamy bierny stosunek rodziców do zdobycia kwalifikacji zawodowych oraz poszukiwania pracy.

Dział pomocy Instytucjonalno-Opiekuńczej uczestniczy w prowadzeniu oraz kieruje do noclegowni i schroniska dla bezdomnych.

Sytuacja stanu uczestników wymienionych placówek przedstawia się następująco:

Tabela nr 22. Uczestnicy Schroniska i Noclegowni

Placówka	Uczestnicy w latach		
	2001	2002	2003
Schronisko dla bezdomnych mężczyzn	84	149	56
Noclegownia dla kobiet	32	19	7
W tym dzieci	13	6	4

Potrzeby wynikające z zadań działu

Bardzo pilną potrzebą, sygnalizowaną od lat jest ośrodek dla bezdomnych z wydzielaniem miejsc dla bezdomnych niepełnosprawnych spełniający funkcję opiekuńczą jak i pielęgnacyjno-leczniczą. Placówka pośrednia między zakładem leczniczym a noclegownią z niezbędną dla bezdomnych łazienką. Szpitale nie chcą przyjmować ludzi bezdomnych, wymagających opieki medycznej, głównie z powodów higienicznych. Bezdomni niepełnosprawni wymagają takiej pomocy od zaraz. Utworzenie świetlicy dla dzieci i młodzieży w rejonie starego miasta jest niezrealizowanym zamierzeniem działu z roku 2003 i została przełożona do planu w 2004 roku.

Bezdomni to lokatorzy schronisk, dworców, noclegowni jak też często piwnic, altanek letnich. Pomoc finansowa czy rzeczowa jest pomocą doraźną i nie prowadzi do zdecydowanej poprawy w życiu bezdomnych na stałe. W 2002 roku objęliśmy badaniem bezdomnych przebywających w placówkach, jak również zarejestrowanych w ROPS-ach. Ogółem zdiagnozowaliśmy 106 bezdomnych na których temat opinię wydało 32 pracowników rejonów (badanie przeprowadzono za pomocą trzech kwestionariuszy). Wyniki badania to w skrócie:

- Stan cywilny bezdomnych - wolni i rozwiedzeni,
- Wiek – ludzie w większości wieku produkcyjnego w przedziale wiekowym 41-50 lat i płci męskiej (85,9%)
- Wykształcenie – podstawowe i zawodowe,

- Przyczyny bezdomności – z wyboru (68,75% badanych) i losowe (29,69 osób) .
Przyczyny z wyboru dotyczą uzależnienia alkoholowego, opuszczenie zakładu karnego, konfliktów rodzinnych, eksmisji i wymeldowania z urzędu.

Tak wygląda sytuacja bezdomnych a pomoc opieki społecznej to pomoc w formie zasiłków finansowych, w naturze oraz usługach które wykonywane są w wymienionych placówkach. W MOPS został opracowany program wychodzenia z bezdomności i jest on w trakcie realizacji.

Program wyjścia z bezdomności zebrany z opinii pracowników udzielających odpowiedzi:

1. Utworzenie schroniska , względnie hotelu czy rodzaj mieszkania chronionego w którym koszt pobytu pokrywaliby mieszkańcy (bezdomni) i oczywiście pomoc w znalezieniu pracy.
 2. Warunek - zerwanie (dla uzależnionych) z nałogiem.
 3. w przypadku niesprawności fizycznej ustalenie orzeczenia i umieszczenie w d.p.s.
- Reasumując dla wyjścia z bezdomności niezbędne jest mieszkanie przy jednoczesnym posiadaniu pracy oraz nadzór i praca socjalna pracowników rejonów.

Środowiskowy Dom Samopomocy

Dom Środowiskowy przeznaczony jest na 30 osób z zaburzeniami psychicznymi. W domu prowadzone są zajęcia manualne, gimnastyczno-relaksacyjne oraz kulturalno-rekreacyjne. Zajęcia pomagają w poprawnym funkcjonowaniu w środowisku rodzinnym i społecznym . Pracownicy Domu prowadzą również opiekę nad osobami z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania osób zaburzonych, które nie mogą samodzielnie uczestniczyć w zajęciach w Domu Środowiskowym.

Specjalistyczne usługi dla w/w osób w miejscu zamieszkania świadczone były w zakresie:

- usprawnienia do funkcjonowania w społeczeństwie
- pielęgnacji
- rehabilitacji fizycznej
- wsparcia psychologiczno-pedagogicznego i edukacyjno-terapeutycznego i wykonywane są przez pielęgniarki psychiatryczne.

W 2003 roku w placówce odbywała się praktyka dla słuchaczy Medycznego Studium Zawodowego w Płocku ze specjalnością terapeuta zajęciowy i opiekun w domu pomocy społecznej. Praktyka wynikała z umowy zawartej pomiędzy MOPS a Medycznym Studium Zawodowym.

W tabeli nr 23 przedstawiam uczestnictwo osób z zaburzeniami psychicznymi w ŚDS.

Placówka	Liczba uczestników			Liczba pracowników		
	L a t a			L a t a		
	2001	2002	2003	2001	2002	2003
Środowiskowy Dom samopomocy	24	27	26	21*	21*	21**

- z tego 11 pracowników świadczyło usługi opiekuńcze na rzecz specjalistycznych
- ** w tym 12 pracowników świadczyło usługi opiekuńcze na rzecz usług specjalistycznych.

Z usług opiekuńczych świadczonych przez pracowników Domu w miejscu zamieszkania skorzystało :

- w roku 2002 - 27 osób z zaburzeniami psychicznymi
- w roku 2003 - 35 „ „ „

Potrzeby wynikające z opieki nad osobami chorymi psychicznie są zaspokajane , natomiast odczuwany **jest brak podobnej placówki lecz dla osób upośledzonych umysłowo .**

Przy omawianiu potrzeb w zakresie placówek, należy wspomnieć o potrzebie utworzenia w mieście domu dla osób starszych na zasadzie Rodzinnych Domów Pomocy lub Dom Pomocy dla Chorych Somatycznie. Potrzeba uruchomienia domu dla chorych somatycznie lub chociażby rodzinnego domu pomocy jest uwarunkowana także względami finansowymi .W przypadku kierowania osób do placówek mieszczących się w innej gminie, kierujący ponosi koszty pobytu w domu pomocy w którym umieszczamy kierowanego. (co wynika z ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r)

Wybrane wskaźniki udzielonej pomocy osobom (wg decyzji)*

Tabela nr 24

Opis wskaźnika	wskaźnik	Sposób obliczenia
Swiadzeniobiorcy pomocy a mieszkańcy	6,34	Osoby otrzymujące decyzję a faktycznie zamieszkali
Zasiłkobiorcy poszczególnych zasiłków – z. okresowe	4,3	Zasiłk. Okresowi do ogółem korzystających osób
stałe	2,1	Stali do j.w
Stale wyrównawcze (ogółem)	6,3	Wyrównawcze ogółem do j.w
Renta socjalna a zasiłkobiorcy	8,2	Renta a zasiłkobiorcy ogółem
Ochrona macierzyństwa	4,4	Ochrona (osoby) a j.w
Zasiłki pielęgnacyjne	4,3	Pielęgnacyjne a j.w
Posiłki ogółem	25,6	Posiłki w ogólnych zasiłkach
Usługi opiekuńcze (ogółem)	3,9	W ogólnych zasiłkobiorcach
Zasiłki celowe i w naturze	58,9	W ogólnej liczbie zasiłkobiorców
Wybrane wskaźniki udzielonej pomocy rodzinom*		
Powód trudnej sytuacji rodziny	wskaźnik	Sposób obliczenia
Ubóstwo	39,4	Rodziny z problemem ubóstwa do r.ogółem
Bezdomność	3,6	r.bezdomne do r. ogółem
Potrzeba ochrona macierzyństwa	4,5	Rodziny problematyczne do Rodzin ogółem
Bezrobocie	64,5	Do rodzin ogółem
Niepełnosprawność	31,4	J.w
Długotrwała choroba	23,5	j.w
Bezradność życiowa	17,8	j.w
Alkoholizm	5,8	j.w
Trudności w przystosowaniu po opuszczeniu zakładu karnego	1,3	j.w

- zarówno osoby jak i rodzina mogła korzystać z wielu zasiłków

Wybrane wskaźniki dotyczące zatrudnienia oraz wykonywania pracy

Tabela nr 25

Wyszczególnienie	wskaźnik	Sposób obliczenia
Pracownicy rejonów w ROPS a pozostałych działów	28,1	Pracownicy ROPS-ów do ogółu zatrudnionych
Pracownicy z wyższym wykształceniem	56,6	Do ogółem zatrudnionych
Pracownicy z policealnym wykształceniem	21,9	j.w
Pracownicy z wykształceniem średnim	17,9	j.w
Pracownicy z wykształceniem zawodowym i podstawowym	3,6	j.w
Liczba świadczeniobiorców przypadająca na 1 pracownika rejonu	148	Przeliczono na wydane decyzje
Liczba rodzin objętych pomocą przypadająca na 1 prac. rejonu	124	Przeliczono na ogólną liczbę rodzin objętych pomocą

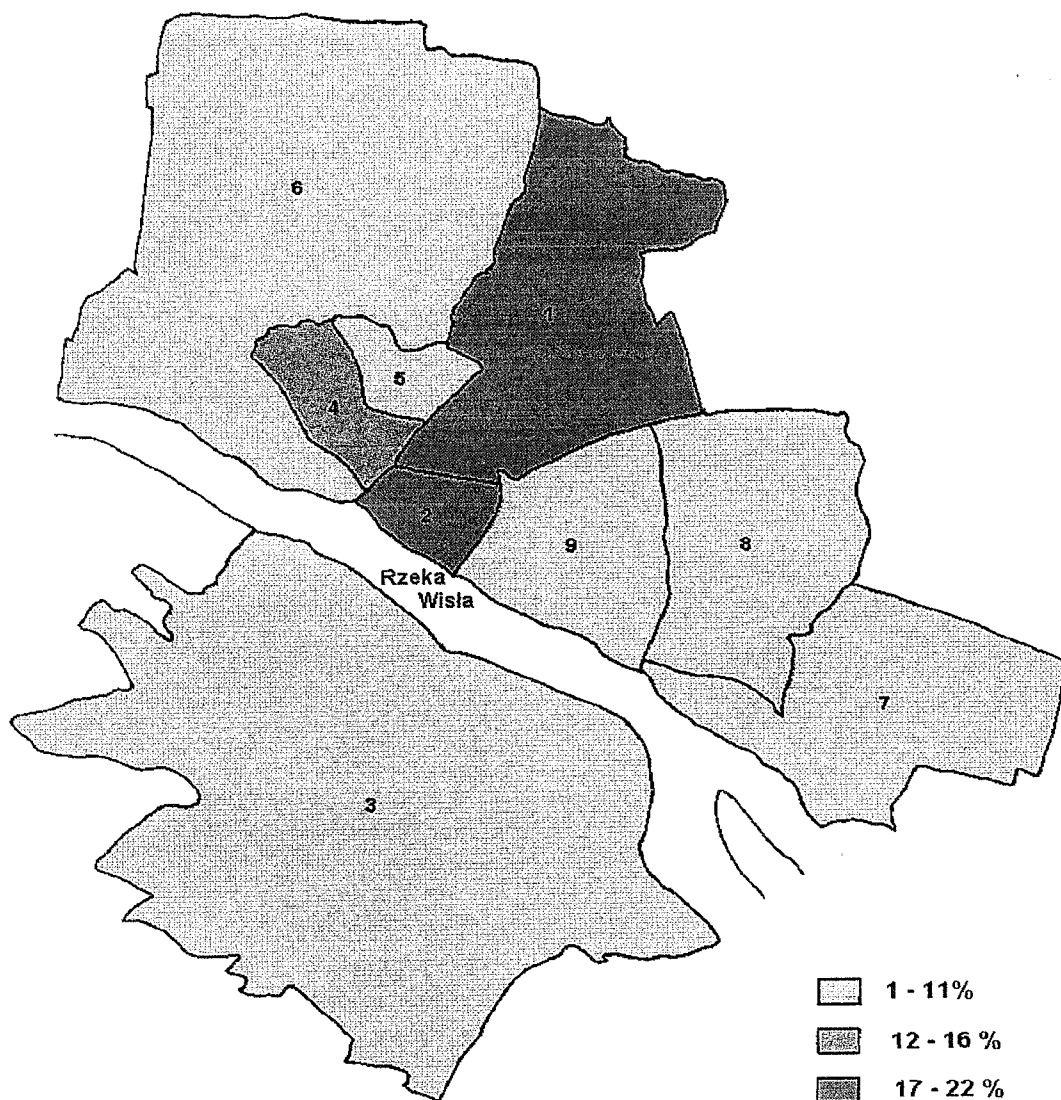
Źródło do przeliczania wskaźników sprawozdanie MPiPS oraz kadr .

Płock - czerwiec 2004r.

Opracowanie:

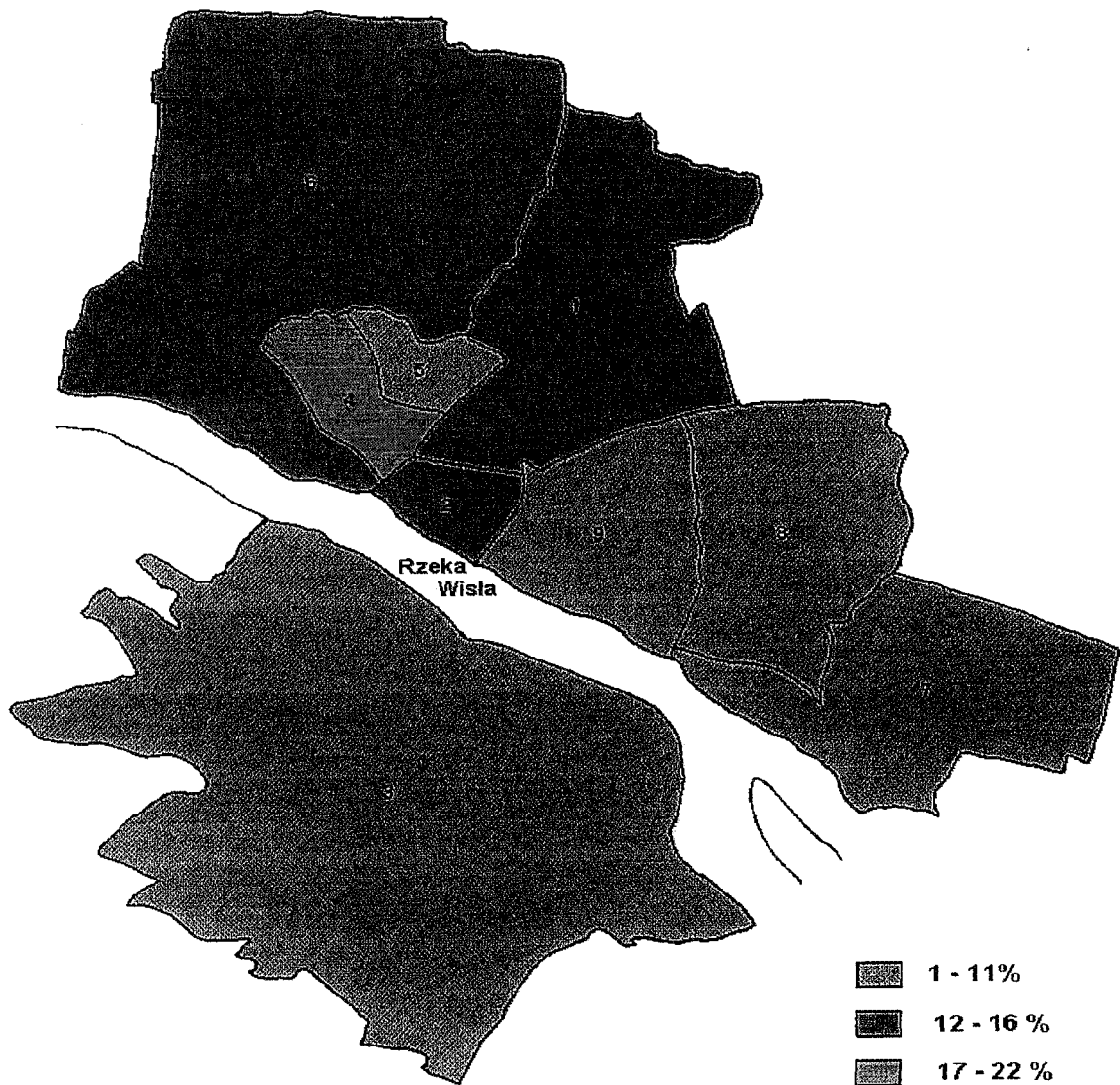
Grażyna Maciejewska

Rodziny z osobami niepełnosprawnymi

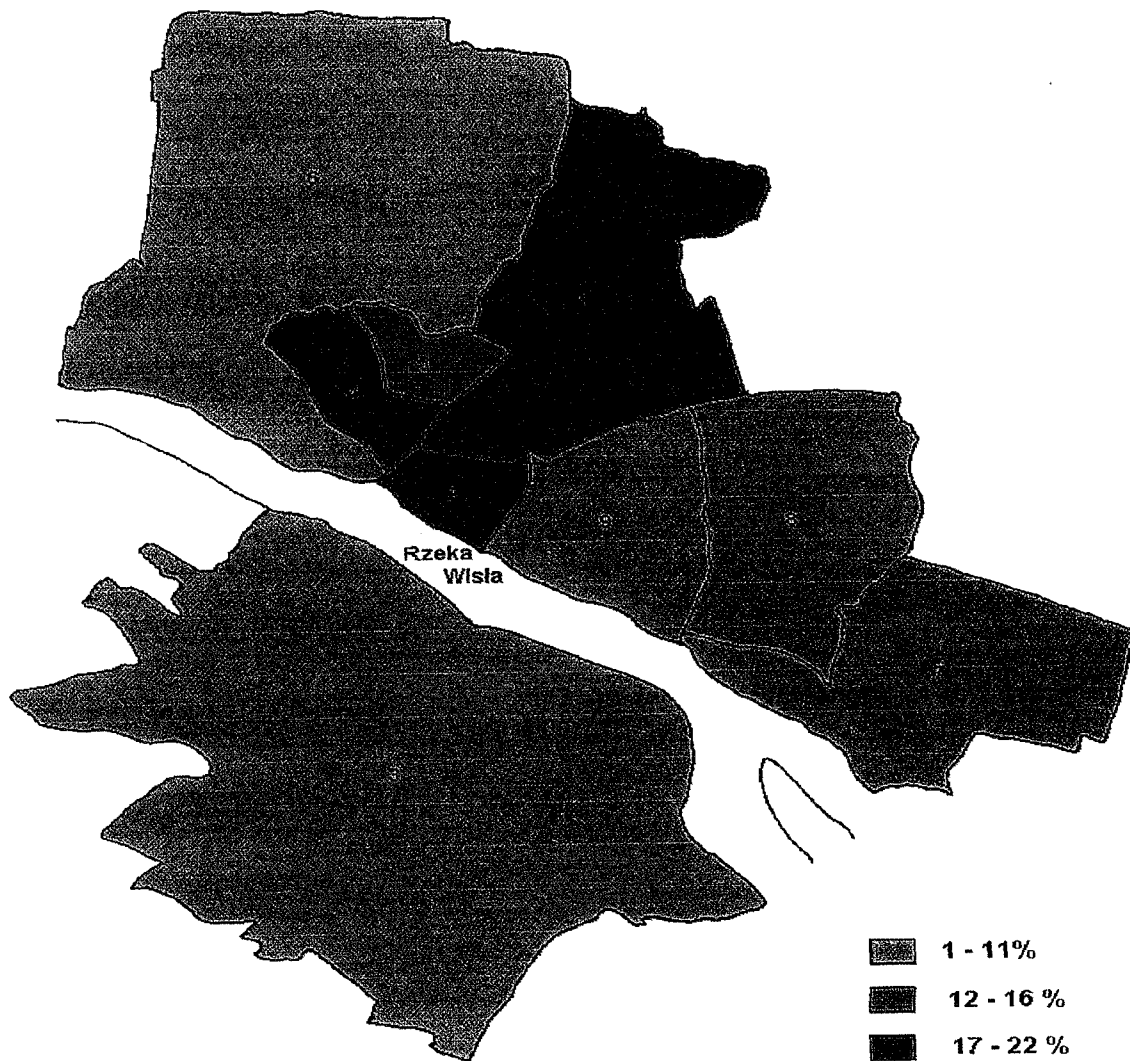
<i>Ropsy</i>	<i>Numeryczne</i>	<i>%</i>
Rops1	395	19
ROPS 2	373	17,9
ROPS 3	110	5,3
ROPS 4	369	17,7
ROPS 5	211	10,1
ROPS 6	210	10,1
ROPS 7	109	5,3
ROPS 8	145	7
ROPS 9	159	7,6
OGÓLEM	2081	100

Rodziny zastępcze

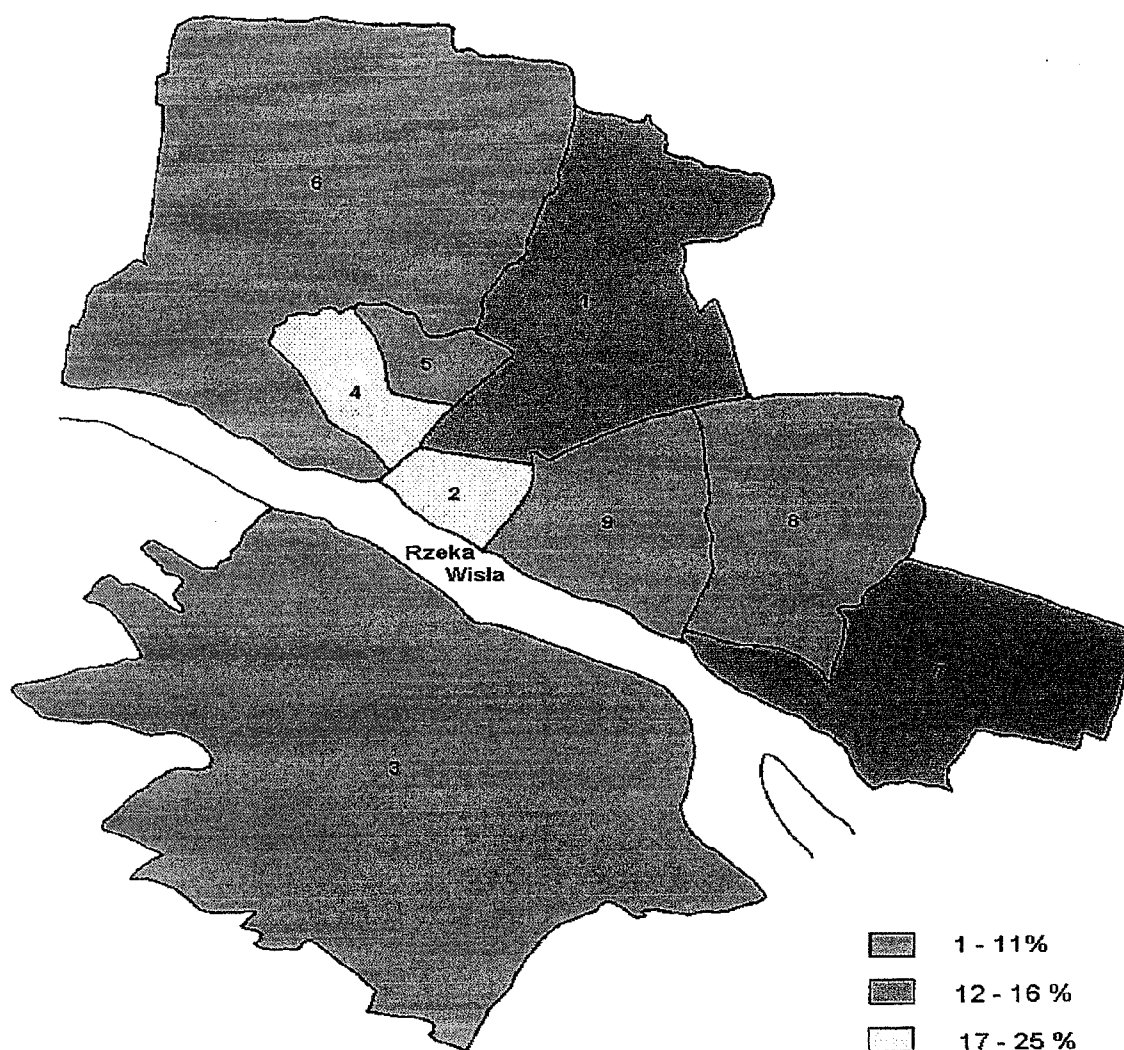
<i>Ropsy</i>	<i>Numeryczne</i>	<i>%</i>
Rops1	22	15,3
ROPS 2	23	15,9
ROPS 3	3	2,1
ROPS 4	33	23
ROPS 5	14	9,7
ROPS 6	19	13,3
ROPS 7	7	4,8
ROPS 8	15	10,4
ROPS 9	8	5,5
OGÓLEM	144	100

Wiek produkcyjny

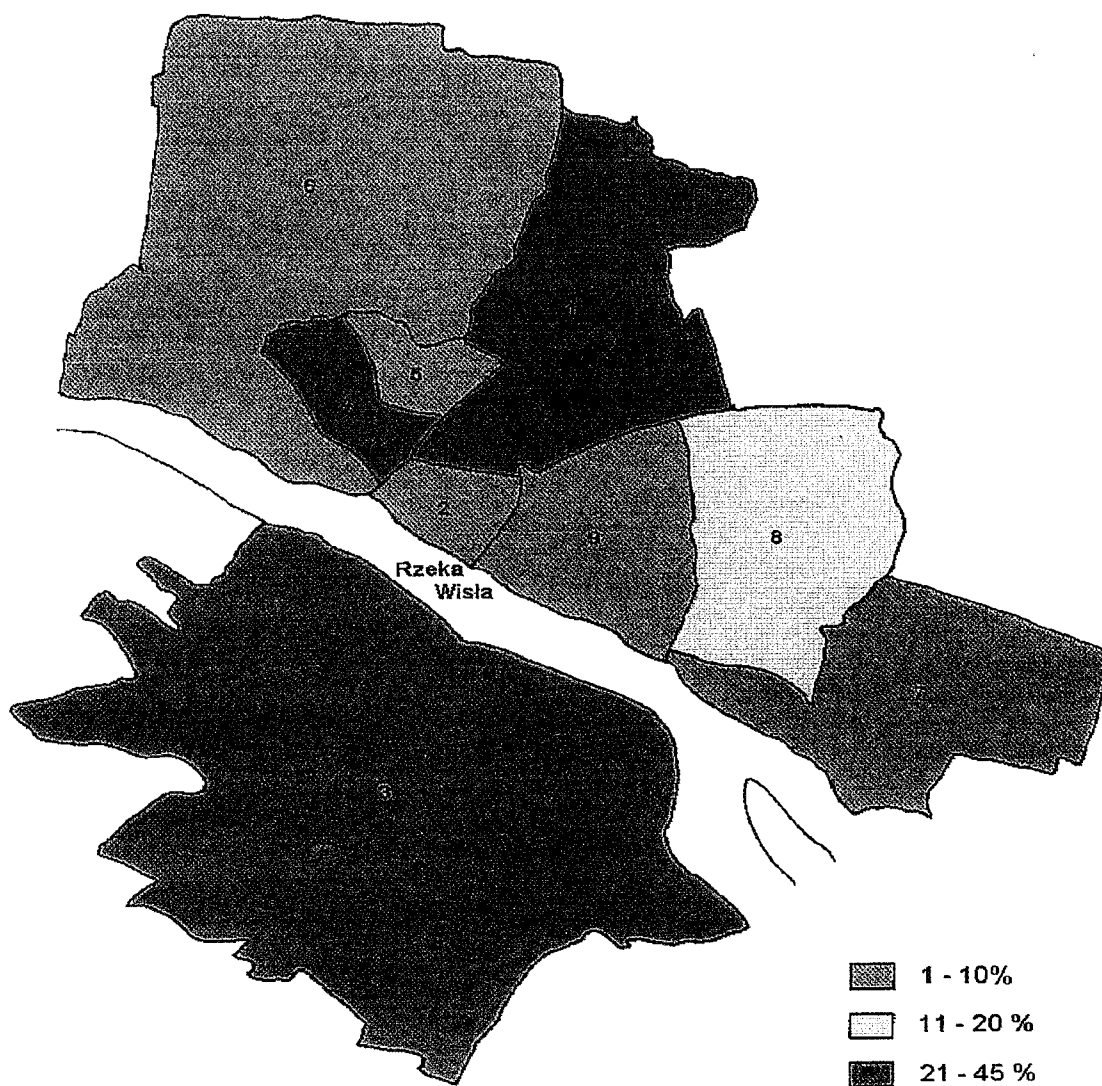
<i>Ropsy</i>	<i>Numeryczne</i>	<i>%</i>
Rops1	121	18,1
ROPS 2	121	18,1
ROPS 3	26	3,9
ROPS 4	139	20,7
ROPS 5	83	12,4
ROPS 6	70	10,4
ROPS 7	35	5,2
ROPS 8	18	2,7
ROPS 9	57	8,5
OGÓLEM	670	100

Rodziny z osobami nadużywającymi alkohol

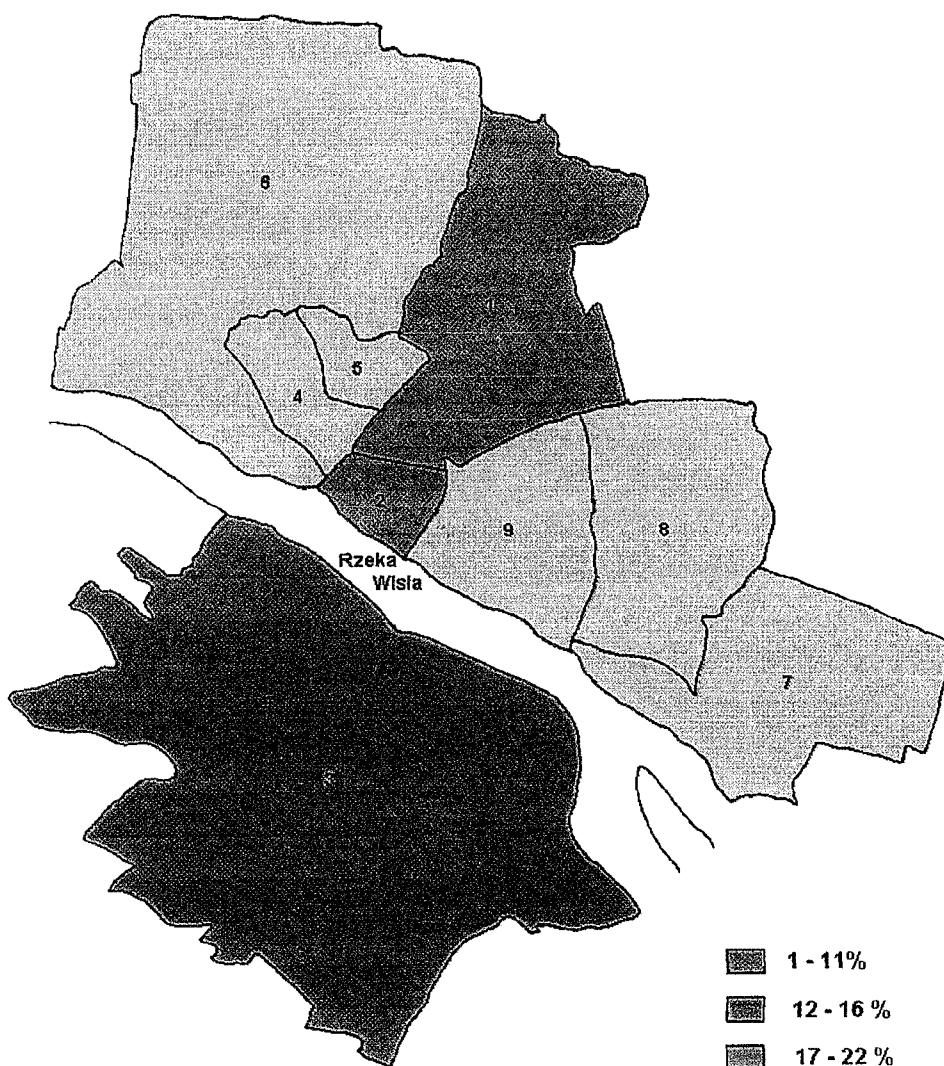
<i>Ropsy</i>	<i>Numeryczne</i>	<i>%</i>
Rops1	51	13,9
ROPS 2	73	19,9
ROPS 3	19	5,1
ROPS 4	82	22,3
ROPS 5	37	10,1
ROPS 6	22	5,9
ROPS 7	56	15,2
ROPS 8	9	2,4
ROPS 9	19	5,2
OGÓLEM	368	100

Rodziny niepełne

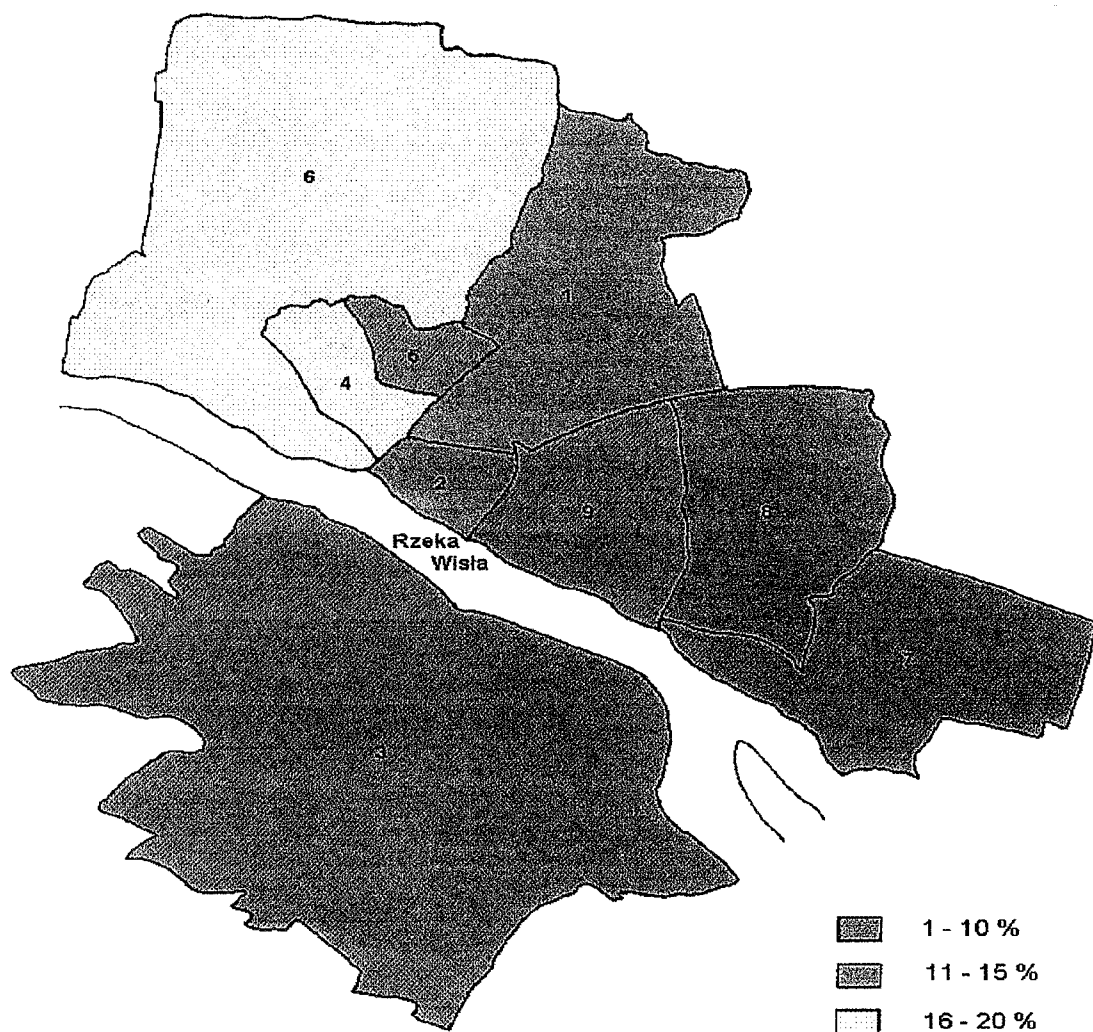
<i>Ropsy</i>	<i>Numeryczne</i>	<i>%</i>
Rops1	300	42,3
ROPS 2	6	0,9
ROPS 3	7	1
ROPS 4	211	29,8
ROPS 5	13	1,8
ROPS 6	16	2,2
ROPS 7	17	2,4
ROPS 8	124	17,5
ROPS 9	15	2,1
OGÓŁEM	709	100

Rodziny wielodzietne

<i>Ropsy</i>	<i>Numeryczne</i>	<i>%</i>
Rops1	34	17,4
ROPS 2	36	18,4
ROPS 3	26	13,3
ROPS 4	12	6,1
ROPS 5	10	5,1
ROPS 6	23	11,7
ROPS 7	20	10,2
ROPS 8	13	6,6
ROPS 9	22	11,2
OGÓLEM	196	100

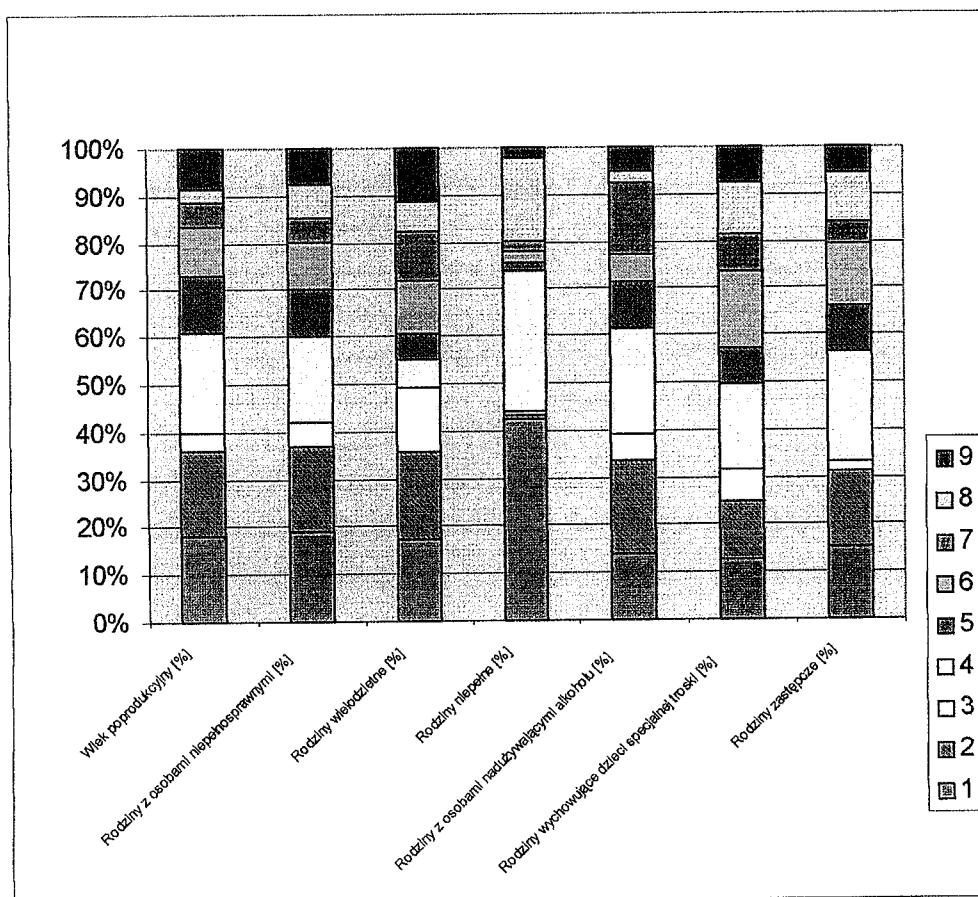
Rodziny z dziećmi specjalnej troski

<i>Ropsy</i>	<i>Numeryczne</i>	<i>%</i>
Rops1	22	12,8
ROPS 2	21	12,2
ROPS 3	11	6,4
ROPS 4	31	18,1
ROPS 5	13	7,6
ROPS 6	28	16,3
ROPS 7	14	8,1
ROPS 8	19	11
ROPS 9	13	7,5
OGÓLEM	172	100

Tabela 26. Udział grup dyspanseryjnych ROPS-ów wśród zasiłkobiorców MOPS-u

Grupy dyspanseryjne	ROPS									OGÓŁEM (osób)
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Wiek poprodukcyjny [%]	18,1	18,1	3,9	20,7	12,4	10,4	5,2	2,7	8,5	670
Rodziny z osobami niepełnosprawnymi [%]	19	17,9	5,3	17,7	10,1	10,1	5,3	7	7,6	2081
Rodziny wielodzietne [%]	17,4	18,4	13,3	6,1	5,1	11,7	10,2	6,6	11,2	196
Rodziny niepełne [%]	42,3	0,9	1	29,8	1,8	2,2	2,4	17,5	2,1	709
Rodziny z osobami nadużywającymi alkoholu [%]	13,9	19,9	5,1	22,3	10,1	5,9	15,2	2,4	5,2	368
Rodziny wychowujące dzieci specjalnej troski [%]	12,8	12,2	6,4	18,1	7,6	16,3	8,1	11	7,5	172

Poniższy wykres przedstawia zasiłkobiorców w grupach dyspanseryjnych występujących na terenie miasta Płocka.

